

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 13. februar 2015 af Østre Landsrets 5. afdeling
(landsdommerne Ole Græsbøll Olesen, Kåre Mønsted og Bo Bjerregaard (kst.)).

5. afd. nr. B-355-14:

Slagelse Kommune

(advokat Anders Valentiner-Branth)

mod

Forsyningssekretariatet,

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen,

(Kammeradvokaten v/advokat Jesper Kjærsgaard Nørøxe (prøve))

Biintervenient:

Kommunernes Landsforening

(advokat Anders Valentiner-Branth)

Denne sag, der er anlagt ved Retten i Næstved den 6. december 2013, er ved kendelse af 3. februar 2014 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1. Sagen drejer sig om sagsøgtes, Forsyningssekretariatets, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens, adgang til efter stoploven at vurdere, om sagsøgeren, Slagelse Kommune, for årene 2007-2011 har fastsat vejbidraget efter betalingsloven for lavt, således at der skal ske modregning i bloktilskuddet til kommunen.

Slagelse Kommune har nedlagt følgende påstande:

1. Forsyningssekretariatet tilpligtes at anerkende, at Forsyningssekretariatets afgørelser af henholdsvis 10. oktober 2012 og 31. oktober 2013 er ugyldige.
2. Forsyningssekretariatet tilpligtes for perioden 2007-2010 at betale Slagelse Kommune 1.320.000 kr. og for 2011 at betale Slagelse Kommune 356.257 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg, subsidiært fra beløbet helt eller delvist er trukket i kommunes bloktilskud.

Forsyningssekretariatet har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

Det er oplyst, at SK Forsyning A/S (herefter SK Forsyning) i 2009 overtog Slagelse Kommunes spildevandsanlæg.

I forbindelse med Slagelse Kommunes indberetning i 2011 af rådighedsbeløb modtaget fra spildevandsforsyninger, herunder SK Forsyning, i årene 2007-2010 rejste Forsyningssekretariatet spørgsmål om, hvorvidt der var tale om uddeling efter stoploven i forbindelse med fastsættelse af det kommunale vejbidrag til spildevandsselskabet.

I den anledning anmodede Forsyningssekretariatet ved brev af 16. februar 2011 SK Forsyning om oplysninger om størrelsen af de af Slagelse Kommune vedtagne vejafvandingsbidrag i hvert af årene 2007-2010 samt begrundelsen for bidragsfastsættelsen.

Ved mail af 21. februar 2011 besvarede SK Forsyning forespørgslen. I mailen er blandt andet anført følgende:

- ”1. Størrelsen af vejbidraget er i gældende betalingsvedtægt fastsat til 6 %. Procentsatsen har været uændret i perioden 2007-2010.
2. I forbindelse med vedtagelse af betalingsvedtægt i 2006 blev der foretaget en afvejning af forhold by- og landarealer, og ud fra dette blev der fastsat en størrelse af vejbidraget på 6 %. Forsyningsområdet er geografisk stort og med en del kloakanlæg i landzone.”

Ved mail af 10. januar 2012 anmodede Forsyningssekretariatet Slagelse Kommune om følgende yderligere oplysninger:

- ”1) Størrelsen af de anlægsomkostninger til kloakledningsnettet, der er lagt til grund for beregningen af Slagelse Kommunes vejbidrag til selskabet,
- 2) Den anvendte bidragsprocent
- 3) De betalte vejbidrag i kroner.”

Slagelse Kommune besvarede ved mail af 8. februar 2012 henvendelsen med blandt andet følgende.:

- ”1.
Anlæg samlet 2007 og 2008: kr. 68.623.382,02 (55.211.500,02+ 13.411.822)
Anlæg samlet 2009 kr. 52.514.306
Anlæg samlet 2010 kr. 43.591.528,04
2. 6%
3.
vejbidrag samlet for 2007 og 2008 kr. 4.117.403,- excl. Moms
vejbidrag 2009 kr. 3.150.858. excl. Moms
vejbidrag 2010 kr. 2.615.491,68, excl. Moms”

I et udkast til afgørelse af 11. april 2012 om kommunale rådighedsbeløb modtaget i 2007-2010 vedrørende Slagelse Kommune anførte Forsyningssekretariatet blandt andet:

”Der er imidlertid ikke indsendt oplysninger fra Slagelse Kommune om vejvandets forholdsmæssige andel af den samlede mængde spildevand fra kloaknettet. Forsyningssekretariatet lægger derfor til grund, at vejbidraget må beregnes på grundlag af den maksimale bidragsprocent på 8 procent af anlægsomkostningerne efter betalingsloven. Dermed undgås mulig underprissætning af ydelsen, der kan generere rådighedsbeløb og dermed et modregningskrav efter stoploven. Forsyningssekretariatet har lagt denne forudsætning til grund for at undgå, at oplysningsunddragelse kan give kommunen en økonomisk fordel i forhold til andre kommuner, der har indsendt de nødvendige oplysninger til beregning af vejbidraget på et mere kvalificeret grundlag.”

Den 19. april 2012 orienterede Kommunernes Landsforening på sin hjemmeside om anvendelse af en metode til beregning af vejbidrag. I orienteringen hedder det blandt andet:

”Forsyningssekretariatet har anerkendt en metode til beregning af vejbidrag anvendt af Brøndby Kommune...

KL har erfaret, at Forsyningssekretariatet er begyndt at sende nye udkast til afgørelser til kommunerne vedr. fastsættelse af vejbidrag.

Brøndby Kommune har af Forsyningssekretariatet fået anerkendt en metode til opgørelse af vejbidraget, der tager udgangspunkt i et skøn beregnet på følgende måde:

Kvadratmeter kommunevej som afvander til spildevandsanlæg = xxm^2

Kvadratmeter privat fællesvej som afvander til spildevandsanlæg = xxm^2

Total antal kvadratmeter som afvander til spildevandsanlæg = $xxxxm^2$

Vandmængde på 0,120 m² vand pr. m² vej = yym^3

Vandmængde behandlet på spildevandsanlæg = $zz m^3$

Vejafvandingsbidragsprocent: $yym^3 / zz m^3 = a \%$

De samlede anlægsomkostninger, er beregnet med udgangspunkt i årsregnskabets udgifter til dranst 3 under 01,35 spildevandsanlæg.”

I høringsvar af 9. maj 2012 til Forsyningssekretariatet bemærkede Slagelse Kommune blandt andet:

”Slagelse Kommune har for perioden 2007-2010 betalt et bidrag på 6% af spildevandsselskabets anlægsudgifter i vejafvandingsbidrag, hvilket jævnfør vore beregninger dækker spildevandsselskabets faktiske omkostninger til vejafvanding.

Slagelse kommunes beregning for 2011 ser ud som følger:

- Private fællesveje samt kommuneveje som afvander til spildevandsanlæg er for Slagelse kommunes byer og landsbyer opgjort til i alt 2.219 666 m². Data kommer fra Vejstatus WFS (Vejman) Offentlige veje er beregnet med en bredde på 6 m og private veje med en bredde på 4 m.
- Vandmængden pr. m² vej er vurderet til at være det dobbelte af den vandmængde på 0,12 m³ pr. m² som bruges i forbindelse med statsvejene. Vandmængden for Slagelse kommune (landkommune) er i beregningen 0,24 m³ pr. m² vej, svarende til 532.720 m³ vejvand der ledes til spildevandsselskabets rensningsanlæg via kloaknettet.
- Den totale mængde behandlede vand på spildevandsanlæg er 8975.208 m³.

Opgørelsen, jævnfør ovennævnte faktiske tal samt vurdering af vejvandets mængde, viser at vejvandets forholdsmæssige andel af den samlede mængde vand der ledes til spildevandsselskabets rensningsanlæg via kloaknettet for Slagelse kommune er 5,9 %.

Med baggrund i, at tallene for 2011 med hensyn til vejlængder ikke har været højere i perioden 2007-2010 samt at regnmængden i 2011 lå på det højeste niveau for Slagelse området set over hele perioden for 2007-2011 har vi vurderet at 2011 procent på 5,9 ikke ville være større i årene 2007-2010 og

derfor er i overensstemmelse med de 6% som Slagelse kommune har betalt i vejafvandingsbidrag for perioden.”

Forsyningssekretariatet skrev i en mail af 11. maj 2012 til kommunen følgende:

”Forsyningssekretariatet er blevet opmærksom på, at flere kommuner i høringssvar om sekretariatets seneste reviderede udkast til stoplovsafgørelser for årene 2007-2010 beregner vejbidrag for de kommunale og private fællesveje på grundlag af en gennemsnitlig regnvandsmængde på 0,12 m³ pr. m² vej svarende til den koefficient, der anvendes for statsveje. Sekretariatet vedlægger derfor en mail, der præciserer betingelserne for beregning af et omkostningsægte vejbidrag på baggrund af bl.a. skøn over den gennemsnitlige årlige regnvandsmængde udtrykt som m³ regnvand pr. m² vej.

De kommuner, der har beregnet kostægte vejbidrag gældende for årene 2007-2010 på grundlag af samme regnvandskoefficient som anvendes for statsveje bedes om senest 14 dage fra modtagelsen af denne mail at revurdere deres tidligere indsendte beregninger med en saglig begrundelse for de anvendte forudsætninger vedrørende kloakeret vejareal, årlig nedbørsmængde samt eventuelle andre relevante forhold af betydning for størrelsen af spildevandsselskabet behandlede vejvandsmængder.”

Den 10. oktober 2012 traf Forsyningssekretariatet afgørelse om de kommunale rådighedsbeløb modtaget i 2007-2010 for så vidt angår Slagelse Kommune, hvori det blandt andet er anført:

”Forsyningssekretariatet fører tilsyn med, om der anvendes midler fra kommunale vandselskaber til aktiviteter, der ikke er forbundet med deres drift.

Hver kommune skal årligt indberette alle uddelinger eller vederlag af økonomisk værdi for kommunen (rådighedsbeløb), som kommunen har modtaget fra et kommunalt vandselskab. I de tilfælde hvor en kommune ikke har modtaget rådighedsbeløb, afgiver kommunen en erklæring herom.

Forsyningssekretariatet træffer afgørelse om, hvorvidt kommunens indberettede rådighedsbeløb mv. kan godkendes. I de tilfælde hvor Forsyningssekretariatet ikke kan godkende en indberetning/erklæring, fastsætter Forsyningssekretariatet rådighedsbeløb mv.

Herefter meddeles de godkendte eller de af Forsyningssekretariatet fastsatte rådighedsbeløb mv. til Økonomi- og Indenrigsministeriet, som beregner og reducerer kommunernes statstilskud.

Afgørelse

Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om, at Slagelse Kommunes indberetninger efter stoploven for hvert af årene 2007 til 2010 ikke kan godkendes.

Forsyningssekretariatet har fastsat kommunens rådighedsbeløb til følgende beløb:

2007	1.104.230 kr.
2008	268.238 kr.
2009	1.050.286 kr.
2010	871.830 kr.

De nævnte beløb skønnes at være til rådighed 1. januar i indberetningsåret 2011.

Forsyningssekretariatet har beregnet en forrentning af forhøjelserne af rådighedsbeløbene de enkelte år fra rådighedsdatoen frem til 1. november i indberetningsåret:

2007	6.901.
2008	1.676
2009	6.564
2010	5.449

Afgørelsen er truffet efter § 5 i lovbekendtgørelse nr. 634 af 7. juni 2010 om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven), hvorefter Forsyningssekretariatet som indberetningsmyndighed træffer afgørelse om indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, forrentning og eventuelle fradrag efter § 4, stk. 3.

De anførte beløb i afgørelsen fremgår af beregningen i begrundelsen nedenfor.

Sagsfremstilling

Kommunerne skal hvert år senest den 1. februar indberette registrerede rådighedsbeløb modtaget fra de kommunale vandselskaber eller afgive erklæring om, at ingen registreringer har fundet sted i det forløbne år, jf. stoplovens § 4, stk. 1.

Ved indberetningen eller erklæringen i 2011 skal der imidlertid indberettes/afgives erklæring for alle årene 2007-2010, jf. § 8, stk. 2, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger og erklæringer efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger.

Indberetningen skal angive det samlede beløb, som kommunen har fået rådighed over (rådighedsbeløbet) og fra hvornår beløbene har været til rådighed (rådighedsdatoerne). Endvidere skal indberetningen angive en beregnet forrentning af rådighedsbeløbet fra de enkelte rådighedsdatoer og frem til 1. november i indberetningsåret, jf. stoplovens § 4, stk. 2.

Indberetningen eller erklæringen sendes til Forsyningssekretariatet på et skema, der offentliggøres af Forsyningssekretariatet. Skemaet skal være bilagt et organisationsdiagram, ligesom kommunen samtidig skal indsende en standardrevisorerklæring fra kommunens revisor. Standardrevisorerklæringen

offentliggøres ligeledes af Forsyningssekretariatet. Kommunens revisor skal erklære sig om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning eller erklæring, jf. bekendtgørelse nr. 1212/2010 § 3, stk. 1.

Forsyningssekretariatet har den 4. april 2011 modtaget kommunens indberetninger om, at der ikke er foretaget uddelinger, afståelser eller omstruktureringer i årene 2007-2010.

De med indberetningerne indsendte revisorerklæringer bekræfter, at kommunens indberetninger efter revisors opfattelse i al væsentlighed er rigtige og fuldstændige.

Forsyningssekretariatet træffer afgørelse om, hvorvidt kommunens rådhedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag, kan godkendes. Hvis Forsyningssekretariatet ikke kan godkende en indberetning/erklæring, fastsætter Forsyningssekretariatet rådighedsbeløb mv., jf. stoplovens § 5.

I forbindelse med kommunernes indberetning i 2011 er Forsyningssekretariatet blevet opmærksom på, at der kan være tale om uddeling i forbindelse med betaling af det såkaldte kommunale vejbidrag, som kommunen betaler til spildevandsselskaberne for afvanding af de kommunale og private fællesveje.

...

Begrundelse

Forsyningssekretariatets tilsyn

Forsyningssekretariatet er indberetningsmyndighed efter stoploven og fører derfor tilsyn med, om der er anvendt midler fra kommunale vandselskaber til aktiviteter, der ikke er forbundet med deres drift.

Udgangspunktet er med andre ord, at der føres tilsyn med, om de takstfinansierede "vandpenge" anvendes til vandselskabets egen virksomhed. Anvender en kommune selskabets vandpenge til andre formål, foretages der modregning i kommunens statstilskud.

Det fremgår af lovbemærkningerne til stoplovens § 9, at: *Regnskabs- og revisionsinstruksen vil have en sådan udformning, at indberetningsmyndighedens tilsyn med overholdelsen af § 4, primært vil kunne baseres på en konstatering af, at revisor har konstateret tilstedeværelsen af den forudsatte dokumentation, samt at der ikke er konstateret forhold, som burde have givet anledning til registreringer.*

På baggrund af lovbemærkningerne, er det Forsyningssekretariatets vurdering, at Forsyningssekretariatet kan godkende en kommunes indberetning/erklæring, hvis kommunens revisor har afgivet en erklæring om rigtig og fuldstændig indberetning/erklæring. Godkendelsen forudsætter dog, at Forsyningssekretariatet ikke ud fra øvrige oplysninger har grund til at anse indberetningen/erklæringen for ikke at være korrekt.

Forsyningssekretariatets vurdering som indberetningsmyndighed efter stoploven er foretaget på baggrund af selskabets indberetning, de om indberetningen afgivne revisorerklæringer og de modtagne oplysninger om vejbidragsfastsættelsen.

Vejbidrag

Kommunerne betaler et vejbidrag til spildevandsselskabets for afledning af regnvand på de kommunale og private fællesveje. Efter betalingsloven må vejbidraget højst udgøre "... *otte procent af udgifterne til kloakledningsanlæggene.*"

Efter stoplovsreglerne omfatter de indberetningspligtige rådighedsbeløb som udgangspunkt uddelinger eller vederlag ved afståelse af ejerandele. Herunder omfattes imidlertid alle former for økonomisk værdi, som tilflyder en kommune i form af fx fysiske aktiver eller andre økonomiske fordele, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1212/2010.

En kommune kan opnå en økonomisk fordel, hvis kommunen ikke betaler den fulde værdi af en ydelse. Dette vil også relevant at vurdere i forbindelse med kommunens betaling af vejbidrag. Hvis spildevandsforsyningen har højere omkostninger forbundet med vejafvandingen end kommunen betaler, kan kommunen have opnået en økonomisk fordel, og den manglende omkostningsdækning kan derfor udgøre en indberetningspligtig uddeling.

Det er Forsyningssekretariatets vurdering, at vejbidraget som udgangspunkt skal fastsættes som en forholdsmæssig andel af de samlede drifts- og anlægsomkostninger, der er forbundet med transport og rensning af spildevand.

Det skyldes, at det vejvand, der ledes til et rensningsanlæg gør brug af samme ledningsnet og rensfaciliteter som det øvrige spildevand, der ledes til rensningsanlægget. Vejvandet bliver som hovedregel transporteret og renses på samme måde, som det øvrige spildevand.

Vejafvandingsbidraget er imidlertid også reguleret efter reglerne i betalingsloven (lovbekendtgørelse nr. 633 af 7. juni 2010 om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv. som ændret ved lov nr. 718 af 25. juni 2010).

Det følger af betalingslovens § 2a, stk. 11, at kommunens betaling af vejbidrag højst må udgøre 8 procent af spildevandsselskabets kloakanlægsomkostninger.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 3 fra 2001 omfatter kloakanlæg udover almindelige kloakledninger, pumpestationer m.v. også forsinkelsesbassiner, overløbsbygværker og anlæg til rensning af regnvand.

Kommunalbestyrelsen fastsætter vejbidraget. Dette skal ske på et sagligt grundlag, jf. at der efter bemærkningerne til betalingsloven skal foretages et skøn over de omkostninger i procent af de samlede anlægsudgifter til kloakledningsanlæggene, som vejvandet giver anledning til.

Ifølge lovbemærkningerne til betalingsloven er det vanskeligt at fastslå mængden af vejvand, der ledes til kloakkerne. Det begrundes ifølge lovforslaget, at der ikke bør betales særskilt driftsbidrag men i stedet anvendes en "mere enkel bidragsform" opgjort alene på grundlag af anlægsomkostningerne til kloaknettet.

Som nævnt er det mest korrekt i forbindelse med en vurdering efter stoploven at opgøre et kostægte vejbidrag som summen af de dermed forbundne drifts- og anlægsomkostninger.

Forsyningssekretariatet finder dog, at der kan rejses tvivl om det retslige belæg for at inddrage driftsomkostningerne i opgørelsen af en sagligt begrundet forholdsmæssig andel af selskabets anlægsomkostninger til kloaknettet. Derfor har Forsyningssekretariatet for at anlægge et forsigtigt skøn ikke medtaget driftsomkostninger i opgørelsen.

Oplysninger fra kommunen/spildevandsselskabet

Forsyningssekretariatet har modtaget følgende oplysninger om fastsættelsen af vejvandingsbidraget i årene 2007 til 2010:

1. Vejvand ledt via kloaknettet til renseanlæg har i hvert af årene 2007-2010 udgjort:

2007	1.826.785 m ³
2008	1.651.432 m ³
2009	1.544.888 m ³
2010	1.531.570 m ³

2. Spildevandsselskabets samlede mængde behandlet vand på renseanlæg:

2007	8.975.208 m ³
2008	8.975.208 m ³
2009	8.975.208 m ³
2010	8.975.208 m ³

Den skønnede mængde vand fra vejafvandingen udgør i forhold til den samlede mængde behandlet vand på årsbasis:

2007	20,4 pct.
2008	18,4 pct.
2009	17,2 pct.
2010	17,1 pct.

Vejbidraget er af kommunen fastsat som en skønnet procentdel af anlægsomkostningerne og dækker således ikke de med afvandingsopgaven forbundne driftsomkostninger.

Af tabellen nedenfor fremgår de anlægsomkostninger, der med den vedtagne bidragsprocent ligger til grund for den kommunale beregning af vejbidraget.

År	Anlægsomkostninger	Betalt bidrag	Maksimalt bidrag 8 pct.
2007	55.211.500 kr.	3.312.690 kr.	4.416.920 kr.
2008	13.411.882 kr.	804.713 kr.	1.072.951 kr.
2009	52.514.306 kr.	3.150.858 kr.	4.201.144 kr.
2010	43.591.528 kr.	2.615.492 kr.	3.487.322 kr.

Oplysningerne ovenfor er oplyst af kommunen og/eller spildevandsselskabet.

Forsyningssekretariatets fastsættelse af vejbidrag

Slagelse Kommune har i hvert af årene fra 2007 til 2010 betalt 6 procent af spildevandsselskabets anlægsomkostninger i vejafvandingsbidrag.

Slagelse Kommune har ikke fremlagt oplysninger, der dokumenterer at vejbidraget er fastlagt i overensstemmelse med de gældende regler.

Forsyningssekretariatet kan ikke godkende den af kommunen indsendte beregning af den skønnede vejvandsmængde afledt til kloak opgjort på grundlag af det dobbelte af den for statsveje anvendte nedbørskoefficient på 0,12 m³/m² svarende til 0,24 m³/m². Sekretariatet finder således ikke, at kommunen har sandsynliggjort, at denne nedbørskoefficient er retvisende for kommunens veje.

Forsyningssekretariatet har derfor for at kunne fastslå, om kommunen har fastsat de angivne bidrag usagligt eller på et forkert grundlag, foretaget en efterprøvning af, om kommunens fastsættelse af vejbidrag har været lovligt fastsat.

Vejvandsmængden kan efter sekretariatets vurdering baseres på kommunens oplysning om det samlede vejareal med afledning af regnvand, der er opgjort til 1.224.000 m² [rettelig 2.219.666 m²] og de faktiske årlige nedbørsmængder med et mindre fradrag for mulig fordampning, der på grund af det korte tidsrum mellem nedslagstidspunkt og kloakafledning skønnes højst at udgøre 5 procent. Herefter kan den afledte vejvandsmængdes andel af den samlede mængde vand, der ledes til spildevandsselskabets rensningsanlæg via kloaknettet beregnes.

Det årlige vejafvandingsbidrag kan efter betalingsloven højst udgøre 8 procent af udgifterne til kloakledningsanlæggene. De oplyste andele kan derfor ikke overstige denne maksimumsgrænse i opgørelsen af vejafvandingsens forholdsmæssige andel af omkostningerne til anlæg.

De af Forsyningssekretariatet skønsmæssigt korrekt fastsatte beløb udgør herefter:

2007	20,4	(men max 8) procent af	55.211.500 kr.	=	4.416.920 kr.
2008	18,4	(men max 8) procent af	13.411.882 kr.	=	1.072.951 kr.
2009	17,2	(men max 8) procent af	52.514.306 kr.	=	4.201.144 kr.
2010	17,1	(men max 8) procent af	43.591.528 kr.	=	3.487.322 kr.

Forsyningssekretariatet skønner således, at det årlige vejafvandingsbidrag skulle have været fastsat til de ovenfor anførte beløb. Vejbidraget er imidlertid afregnet med en vejbidragsprocent på 6 procent af anlægsomkostningerne alle år fra 2007-2010.

Det er derfor Forsyningssekretariatets vurdering, at kommunen ved den skønsmæssige fastsættelse af vejbidraget i hvert af årene fra 2007 til 2010 har opnået en økonomisk fordel, der udgør en uddeling efter stoploven.

Rådighedsbeløbene for årene 2007-2010 opgøres derfor i forhold til de indberettede beløb med det skønnede korrekt fastsatte vejbidrag – fradraget den faktiske betaling:

År	Betalt vejbidrag (1)	Skønsmæssigt korrekt opgjort betaling (2)	Rådighedsbeløb = (2) – (1)
2007	3.312.690 kr.	4.416.920 kr.	1.104.230 kr.
2008	804.713 kr.	1.072.951 kr.	268.238 kr.
2009	3.150.858 kr.	4.201.144 kr.	1.050.286 kr.
2010	2.615.492 kr.	3.487.322 kr.	871.830 kr.

Fastsættelse af rådighedsdatoer og rentetillæg

Forhøjelserne af de beregnede rådighedsbeløb skal efter stoploven til-lægges en forrentning fra rådighedsdatoen frem til 1. november i indberetningsåret, dvs. i 10/12 år. Rentesaften er Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret, jf. stoplovens § 4, stk. 2.

Rådighedsdatoen er ifølge lovbemærkningerne til stoplovens § 3 "(..) den dato, hvor det uddelte beløb eller vederlaget er til rådighed for kommunen (§ 2, stk. 1 og 2) eller den modtagne virksomhed (§ 2, stk. 3)"

Rådighedsdatoerne for de forhøjede rådighedsbeløb er således de datoer, hvor kommunen har betalt vejbidragene til spildevandsselskabet, og hvor kommunen samtidig har opnået den økonomiske fordel.

Bemærk: I de tilfælde hvor en kommune ikke kan dokumentere hvornår betalingen af vejbidragene har fundet sted, vil Forsynings-sekretariatet i den endelige afgørelse fastsætte rådighedsdatoerne ud fra nedenstående betragtning:

Vejafvandingsbidraget og de beregnede uddelinger som følge af skønnet underprissætning af bidraget er fastsat på årsbasis. De beregnede uddelinger i hvert af årene 2007-2010 skønnes derfor at have været til rådighed for kommunen senest den 31. december det år vejbidragsbetalingen vedrører. Uddelingerne var dermed også til rådighed 1. januar i indberetningsåret 2011.

Forrentningen af de enkelte års forhøjelser af rådighedsbeløbene udgør følgende beløb:

År:	Diskontoen 1. januar 2011	Rådighedsbeløb	Renteperiode 1/1-1/11 2011	Forrentning (1)
2007	0,75 pct. p.a.	1.104.230 kr.	10/12 år	6.901 kr.
2008	0,75 pct. p.a.	268.238 kr.	10/12 år	1.676 kr.
2009	0,75 pct. p.a.	1.050.286 kr.	10/12 år	6.564 kr.
2010	0,75 pct. p.a.	871.830 kr.	10/12 år	5.449 kr.

(1) Rentetillægget er beregnet efter formlen: [Diskontoen i procent årligt pr. 1. januar i indberetningsåret] x [rådighedsbeløbet] x [10 måneder/12 måneder] = Rentetillægget

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående indberetter Forsyningssekretariatet ud fra en samlet vurdering følgende rådighedsbeløb og rentetillæg til Indenrigs- og Sundhedsministeriet:

År:	Rådighedsbeløb	+	Rentetillæg	=	Samlet beløb til indberetning:
2007	1.104.230 kr.	+	6.901 kr.	=	1.111.131 kr.
2008	268.238 kr.	+	1.676 kr.	=	269.914 kr.
2009	1.050.286 kr.	+	6.564 kr.	=	1.056.850 kr.
2010	871.830 kr.	+	5.449 kr.	=	877.279 kr.

Klageadgang

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Klage over afgørelsen kan indbringes for domstolene.”

I Slagelse Kommunes mail af 6. august 2013 til Forsyningssekretariatet vedrørende vejbidrag for 2011 hedder det blandt andet:

”Fsv. angår beregningsmåden er der ikke ændret i forhold til tidligere år, idet udgifterne er beregnet ud fra den fastsatte vejbidragssats på 6 %.”

På denne baggrund sendte Forsyningssekretariatet den 2. september 2013 et udkast til afgørelse vedrørende kommunale rådighedsbeløb modtaget i 2011 til Slagelse Kommune. I udkastet til afgørelse er blandt andet anført:

”Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om, at Slagelse Kommunes indberetninger efter stoploven for 2011 **ikke** kan godkendes.

Forsyningssekretariatet har fastsat kommunens rådighedsbeløb til følgende beløb:

2011	784.218.kr.
------	-------------

De nævnte beløb skønnes at have været til rådighed 1. januar i indberetningsåret 2012.

Forsyningssekretariatet har beregnet en forrentning af rådighedsbeløbene de enkelte år fra rådighedsdatoen frem til 1. november i indberetningsåret.

2011	4.901 kr.
------	-----------

Afgørelsen er truffet efter § 5 i lovebekendtgørelse nr. 634 af 7. juni 2010 om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven), hvorefter Forsyningssekretariatet som indberetningsmyndighed træffer afgørelse om indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, forrentning og eventuelle fradrag efter § 4, stk. 3.

...

Det er Forsyningssekretariatets vurdering, at kommunen med den vedtagne bidragsprocent har underprissat vejbidraget i 2011 og derigennem har opnået en økonomisk fordel, der udgør en uddeling efter stoploven.

Der er imidlertid ikke indsendt oplysninger fra Slagelse Kommune om vejvandet forholdsmæssige andel af den samlede mængde spildevand fra kloaknettet eller andre oplysninger, der begrundet kommunens fastsættelse af den vedtagne bidragsprocent. Forsyningssekretariatet lægger derfor til grund, at vejbidraget må beregnes på grundlag af den maksimale bidragsprocent på 8 procent af anlægsomkostningerne efter betalingsloven. Dermed undgås mulig underprissætning af ydelsen, der kan generere rådighedsbeløb og dermed et modregningskrav efter stoploven. Forsyningssekretariatet har lagt denne forudsætning til grund for at undgå, at oplysningsunddragelse kan give kommunen en økonomisk fordel i forhold til andre kommuner, der har indsendt de nødvendige oplysninger til beregning af vejbidraget på et mere kvalificeret grundlag.

Rådighedsløbet fastsættes derfor som en skønnet underprissætning af vejbidraget svarende til de maksimale 8 procent af anlægsomkostningerne – fradraget de faktisk betalte bidrag, der er afregnet med en vejbidragsprocent på 6 procent af anlægsomkostningerne.

Rådighedsløbet i 2011 opgøres herefter i forhold til de indberettede beløb med det skønnede korrekt fastsatte vejbidrag baseret på en bidragsprocent på 8 - fradraget den faktiske betaling:

År	Betalt vejbidrag (1)	Skønsmæssigt opgjort betaling på 8 procent af Anlægsomkostninger ne (2)	Rådighedsbeløb = (2) – (1)
2011	2.352.653 kr.	3.136.871 kr.	784.218 kr.

...”

I Slagelse Kommunes høringssvar af 23. september 2013 er blandt andet anført:

”Det er samlet vores vurdering, at Forsyningssekretariatet ikke har hverken hjemmel eller kompetence til at ændre det af kommunen fastsatte vejbidrag for 2011, og at en afgørelse truffet i henhold til det fremsendte udkast til afgørelse af 2. september 2013, derfor vil være at anse for ugyldig.

Hertil kommer, at Slagelse Kommune i overvejende grad er en landkommune bestående af tre købstæder og et stort opland med en forholdsvis stor andel af vejafvanding til grøfter mv., hvorfor et af kommunen skønnet vejbidrag på 6 % allerede af denne grund må anses for lovligt fastsat i henhold til betalingslovens § 2 a, stk. 11, sammenholdt med forarbejderne hertil. Forsyningssekretariatet kan ikke ændre det af kommunen lovligt fastsatte skøn og sætte sit eget skøn i stedet.

...

Slagelse Kommune har fastsat vejbidraget for 2011 til 6 %. Vejbidraget er i overensstemmelse med betalingsloven og lovens forarbejder fastsat i henhold til en enkelt beregningsmodel og ud fra, at kommunen i overvejende grad er en landkommune bestående af tre købstæder og et stort opland. En relativt høj grad af vejvandingen sker således til vejgrøfter mv.

...

Det fremgår af Forsyningssekretariatets udkast til afgørelse, at vejbidraget efter Forsyningssekretariatets opfattelse skal fastsættes efter en fast model, hvorefter vejbidragssatsen beregnes ved at sammenholde mængden af regnvand ledt til rensesanlæg via kloaknettet med den samlede mængde vand behandlet på rensesanlæg.

Hertil bemærkes, at Forsyningssekretariatets anvendelse af en fast beregningsmodel er i direkte modstrid med betalingsloven og lovens forarbejder. Endvidere, at den af Forsyningssekretariatet anvendte model forudsætter, at alt vand, der har været ledt via kloakkerne, ender i rensesanlæg, og at alt vejvand, der bliver ledt via kloakkerne, bliver ledt til et rensningsanlæg. Disse forudsætninger er efter vores oplysninger forkerte, da væsentlige dele af vejvandet i Slagelse Kommune bliver håndteret uden om rensesanlægget.

Endelig bemærkes, at forsyningssekretariatet under alle omstændigheder ikke har kompetence til at sætte sig eget skøn i stedet for kommunernes saglige skøn udøvet inden for betalingslovens forholdsvis vide rammer.”

Den 31. oktober 2013 traf Forsyningssekretariatet afgørelse om kommunale rådighedsbeløb modtaget i 2011 for så vidt angår Slagelse Kommune. I afgørelsen hedder det blandt andet:

”Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om, at Slagelse Kommunes indberetninger efter stoploven for 2011 ikke kan godkendes.

Forsyningssekretariatet har fastsat kommunens rådighedsbeløb til følgende beløb:

2011	784.218 kr.
------	-------------

De nævnte beløb skønnes at have været til rådighed 1. januar 2012 i indberetningsåret 2012.

Forsyningssekretariatet har beregnet en forrentning af rådighedsbeløbene...

2011	4.901 kr.
------	-----------

...

Begrundelse

...

Oplysninger fra kommunen/spildevandsselskabet

Forsyningssekretariatet har modtaget følgende oplysninger om fastsættelsen af vejafvandingsbidraget i 2011:

1. Vejvand ledt via kloaknettet til renseanlæg har i 2011 udgjort:

2011	Ikke oplyst
------	-------------

2. Spildevandsselskabets samlede mængde behandlet vand på renseanlæg:

2011	Ikke oplyst
------	-------------

Den skønnede mængde vand fra vejafvandingen udgør i forhold til den samlede mængde behandlet vand på årsbasis:

2011	Mangler data til beregning
------	----------------------------

Af tabellen nedenfor fremgår de anlægsomkostninger, der med den vedtagne bidragsprocent ligger til grund for den kommunale beregning af vejbidraget.

År	Anlægsomkostninger	Betalt bidrag	Maximalt bidrag på 8 pct.
2011	39.210.883 kr.	2.352.653 kr.	3.136.871 kr.

Kommunens hørings svar

...

Forsyningssekretariatets beregning af kostægte vejbidrag

Slagelse Kommune har i 2011 betalt 6 procent af spildevandsselskabets anlægsomkostninger i vejafvandingsbidrag.

Forsyningssekretariatet er uenig i kommunens vurdering med hensyn til sekretariatets hjemmel og kompetence. Det bemærkes i den forbindelse at, sekretariatet ikke fastsætter kommunens vejbidrag men foretager en vurdering efter stoploven af, om den af kommunen fastsatte bidragsprocent dækker de omkostninger, som spildevandsselskabet må betale for at håndtere vejafvandingen. Hjemmelsgrundlaget fremgår i øvrigt af afgørelsens begrundelse ovenfor.

Det er endvidere ikke korrekt som anført af kommunen [at Forsyningssekretariatet] anvender en fast beregningsmodel i sin vurdering af kommuners vejbidragsfastsættelse. Der tages således altid udgangspunkt i kommunens egne oplysninger om bidragsfastsættelsen. Hvis disse oplysninger efter sekretariatets opfattelse ikke er retvisende eller mangler fornøden dokumentation til at danne grundlag for en retvisende dokumentation for de faktiske omkostninger forbundet med vejafvandingsopgaven, tages der udgangspunkt i oplysninger til belysning heraf, som er kendt eller kan fremskaffes af sekretariatet til brug for vurderingen efter stoploven.

Sekretariatet kan i den forbindelse ikke godkende den af kommunen fremførte begrundelse for valget af en bidragsprocent på 6, der ikke ses at være understøttet konkret af oplysninger, der dokumenterer eller sandsynliggør de faktiske omkostninger forbundet med vejafvandingsopgaven.

Slagelse Kommune har således ikke fremlagt oplysninger, der efter Forsyningssekretariatets vurdering dokumenterer, at vejbidraget er fastlagt i overensstemmelse med de gældende regler.

Forsyningssekretariatet har derfor for at kunne fastslå, om kommunen har fastsat de angivne bidrag usagligt eller på et forkert grundlag, foretaget en efterprøvning af, om kommunens fastsættelse af vejbidrag har været lovligt fastsat.

Den forholdsmæssige andel kan efter Forsyningssekretariatets vurdering baseres på kommunens eller spildevandsselskabets oplysninger om vejvandets procentvise andel af den samlede mængde vand, der ledes til spildevandsselskabets rensningsanlæg via kloaknettet.

Det årlige vejafvandingsbidrag kan efter betalingsloven højst udgøre 8 procent af udgifterne til kloakledningsanlæggene. De oplyste andele kan derfor ikke overstige denne maksimumsgrænse i opgørelsen af vejafvandings forholdsmæssige andel af omkostningerne til anlæg.

Det er Forsyningssekretariatets vurdering, at kommunen med den vedtagne bidragsprocent har underprissat vejbidraget i 2011 og derigennem har opnået en økonomisk fordel, der udgør en uddeling efter stoploven.

Der er imidlertid ikke indsendt oplysninger fra Slagelse Kommune om vejvandets forholdsmæssige andel af den samlede mængde spildevand fra kloaknettet eller andre oplysninger, der begrundet kommunens fastsættelse af den vedtagne bidragsprocent. Forsyningssekretariatet lægger derfor til grund, at vejbidraget må beregnes på grundlag af den maksimale bidragsprocent på 8 procent af anlægsomkostningerne efter betalingsloven. Dermed undgås mulig underprissætning af ydelsen, der kan generere rådighedsbeløb og dermed et modregningskrav efter stoploven.

Forsyningssekretariatet har lagt denne forudsætning til grund for at undgå, at oplysningsunddragelse kan give kommunen en økonomisk fordel i forhold til andre kommuner, der har indsendt de nødvendige oplysninger til beregning af vejbidraget på et mere kvalificeret grundlag.

Det bemærkes i den forbindelse, at Forsyningssekretariatet ved vurdering af kommunens oplysninger om vejbidragsfastsættelsen i 2007-2010 kom til det samme resultat, altså at vejbidraget skulle fastsættes til det maksimale.

Rådighedsbeløbet fastsættes derfor som en skønnet underprissætning af vejbidraget svarende til de maksimale 8 procent af anlægsomkostningerne – fradraget de faktisk betalte bidrag, der er afregnet med en vejbidragsprocent på 6 procent af anlægsomkostningerne.

Rådighedsbeløbet i 2011 opgøres herefter i forhold til de indberettede beløb med det skønnede korrekt fastsatte vejbidrag baseret på en bidragsprocent på 8 – fradraget den faktiske betaling:

År	Betalt vejbidrag (1)	Skønsmæssigt opgjort betaling på 8 procent af Anlægsomkostningerne (2)	Rådighedsbeløb = (2) – (1)
2011	2.352.653 kr.	3.136.871 kr.	784.218 kr.

...

Forrentningen af rådighedsløbet udgør:

År:	Diskontoen 1. januar 2012	Rådighedsbeløb	Renteperiode 1/1-1/11 2012	Forrentning (1)
2011	0,75 pct. p.a.	784.218 kr.	10/12 år	4.901 kr.

...

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående indberetter Forsyningssekretariatet ud fra en samlet vurdering følgende rådighedsbeløb og rentetillæg til Indenrigs- og Sundhedsministeriet:

År:	Rådighedsbeløb	+	Forrentning	=	Samlet beløb til indberetning:
2011	784.218 kr.	+	4.901 kr.	=	789.119 kr.

...

”

Procedure

Slagelse Kommune har gjort gældende, at det klart fremgår af ordlyden af bestemmelsen i betalingslovens § 2 a, stk. 11, og af forarbejderne hertil, at kommunen efter et mere bredt

og overordnet skøn skal fastsætte et samlet kommunalt vejbidrag på højst 8 % af anlægsudgifterne til kloakledningsanlæggene. Derimod er kommunen ikke forpligtet til at sigte mod og skabe grundlag for et kostægte skøn over vejbidraget, således at vejbidraget afspejler de faktiske omkostninger. Dette understøttes af, at det efter det oprindelige lovforslag slet ikke var tanken, at der skulle betales vejbidrag, og at det i det hele var ønsket med betalingsloven at søge bort fra tidligere forsøg på ”millimeterretfærdighed”.

Ved sit konkrete skøn over vejbidraget har kommunen i overensstemmelse med vejledningen på området blandt andet inddraget det forhold, at der er tale om en landkommune, ligesom der er taget højde for, at der vil være en betydelig fordampning af regnvand. På denne baggrund må et vejbidrag på 6 %, der er fastsat efter drøftelse med forsyningsselskabet, anses for at ligge inden for den betydelige skønsmargin, som er overladt til kommunen. Der er ikke noget grundlag for at antage, at kommunen har forsøgt at sætte vejbidragsprocenten særligt lavt eller på anden måde omgå betalingslovens regler. Allerede af den grund bør der gives kommunen medhold i ugyldighedspåstanden.

Det er endvidere gjort gældende, at Forsyningssekretariatet hverken har hjemmel til at omgøre kommunens fastsættelse af vejbidrag eller at pålægge kommunen en særlig oplysningspligt i relation til grundlaget for det skøn, som kommunen har udøvet ved fastsættelsen af vejbidraget. Stoploven har særligt sigte på de tilfælde, hvor der sker afståelse af et forsyningsselskab, hvilket ikke er situationen i denne sag, og kan ikke ved en formålsfortolkning udstrækkes til at give Forsyningssekretariatet hjemmel til at underkende kommuners skønsmæssige fastsættelse af vejbidrag efter betalingsloven. Også af disse grunde er de af Forsyningssekretariatet truffne afgørelser ugyldige.

Yderligere er det gjort gældende, at Forsyningssekretariatet hverken er tilsynsmyndighed i forhold til kommunerne eller ved udtrykkelig lovbestemmelse er tillagt kompetence som klagemyndighed for så vidt angår kommunernes afgørelser om størrelsen af vejbidrag. Det er derfor i strid med det kommunale selvstyre, jf. grundlovens § 82 og styrelseslovens § 63 a, at Forsyningssekretariatet har truffet afgørelser om størrelsen af vejbidraget i kommunen.

Det er endelig gjort gældende, at Forsyningssekretariatet har begået så mange fejl i forbindelse med sit konkrete værdiskøn, at de truffne afgørelser også derfor er ugyldige.

Når Forsyningssekretariatets afgørelser er ugyldige, er det til støtte for betalingspåstanden gjort gældende, at Forsyningssekretariatet skal dække det tab, som kommunen er blevet påført ved det herefter uberettigede træk i sit bloktilskud. Der foreligger en egentlig tilbagebetalingspligt, ligesom Forsyningssekretariatet er erstatningsansvarlig.

Forsyningssekretariatet har gjort gældende, at stoplovens § 5 giver Forsyningssekretariatet udtrykkelig hjemmel til at godkende kommunernes indberettede rådighedsbeløb mv. og i tilfælde af manglende godkendelse heraf selv at fastsætte disse. Det overordnede formål med stoploven er at undgå, at kommunerne flytter takstfinansierede midler fra forsynings-selskaberne til den skattefinansierede del af kommunen. Udtrykkene ”uddelinger” og ”vederlag” i stoplovens § 2 omfatter efter forarbejderne til bestemmelsen enhver form for økonomisk fordel og dækker derfor også et for lavt sat vejbidrag efter betalingsloven.

Det er endvidere gjort gældende, at vejbidraget som udgangspunkt skal sigte mod at afspejle de faktiske omkostninger og dermed være kostægte, dog med den maksimering på 8 % af udgifterne til kloakledningsanlæggene, der udtrykkeligt fremgår af § 2 a, stk. 11, i betalingsloven. Kommunen har på intet tidspunkt tilvejebragt nødvendige oplysninger til bedømmelse heraf, men har tværtimod haft forskellige udmeldinger om grundlaget for det udøvede skøn. Derfor har Forsyningssekretariatet på grundlag af tilgængelige data, herunder data oplyst af kommunen, selv vurderet størrelsen af vejbidragssatsen med henblik på at afgøre, om der forelå en underbetaling fra kommunen til forsynings-selskabet og dermed et indberetningspligtigt rådighedsbeløb efter stoploven. På dette grundlag har Forsyningssekretariatet fundet, at kommunen ikke har fastsat vejbidraget inden for rammerne af den skønsmargin, der er tillagt kommunen, og har derfor fastsat et rådighedsbeløb svarende til et vejbidrag på de maksimale 8 %.

Yderligere er det gjort gældende, at Forsyningssekretariatet ikke herved har udøvet en kompetence, der tilkommer kommunen. Det er således fortsat kommunen, der træffer afgørelse om størrelsen af vejbidraget, mens Forsyningssekretariatet træffer afgørelse om, hvorvidt den fastsatte størrelse af vejbidraget indebærer en ”uddeling” eller et ”vederlag”, der skulle have været registreret og indberettet efter stoploven. Der er derfor hverken handlet i strid med grundloven eller styrelsesloven.

Det er i relation til kommunes betalingspåstand gjort gældende, at der ikke af Forsyningssekretariatet er opkrævet penge, der kan tilbagebetales, hvis der gives kommune medhold i

gyldighedspåstand 1. I givet fald må Forsyningssekretariatet træffe en ny afgørelse med efterfølgende regulering af bloktilskuddet, og det er allerede derfor ikke dokumenteret, at der er lidt et tab.

Retsgrundlaget

Betalingsloven

Forslaget til lov om betalingsregler for spildevandsanlæg (betalingsloven), jf. lovforslag nr. 62 fremsat den 5. november 1987, var baseret på Betænkning nr. 1/1986 fra Miljøstyrelsen om betalingsvedtægter. Af denne betænkning fremgår blandt andet følgende:

”4. UDVALGETS FORSLAG TIL FREMTIDIG MODEL FOR BETALINGSREGLER

Udvalget har i sine overvejelser om forslag til fremtidige betalingsregler taget udgangspunkt i det ønskelige i, at der etableres en ensartet betalingsordning for offentlige spildevandsanlæg inden for den enkelte kommune. Spildevandsafgiften for ensartede grupper af udledere skal således som udgangspunkt være den samme uanset geografisk beliggenhed inden for kommunen, og uanset hvilke omkostninger, der har været forbundet med etablering af spildevandsanlæg i det pågældende område. Afgiften skal beregnes på grundlag af kloakforsyningsens samlede udgifter.

...

Udvalget finder det således væsentligt for gennemførelsen af en forenklet og forståelig ordning med ensartede regler for betaling, at kloakforsyningen kan betragtes som en kommunal forsyningsvirksomhed på linie med kommunernes varetægelse af forsyningen på en række andre områder, hvor borgerne tilbydes forsyning på lige betalingsvilkår.

Udvalget finder det endvidere væsentligt at få gjort op med de betydelige variationer i beregningsgrundlag, bidragstyper, opkrævningsform m.v., der eksisterer i dag, og ikke mindst at søge bort fra forsøg på at opnå ”millimeter-retfærdighed” gennem udarbejdelse af detaljerede, ofte uforståelige og uadministrerbare betalingsregler.

...

C VEJBIDRAG

For stats- og amtskommunale veje opkræves på lignende vis som for boliger og erhvervsvirksomheder tilslutnings- og løbende anlægsbidrag. Bidragene udregnes ved, at der til vejarealet tillægges en afledningsret i forhold til vejarealets størrelse. Bidragets størrelse afregnes ud fra afledningsretten i forhold til normalvandforbruget fra boligene. Der opkræves ikke driftsbidrag for veje.

For kommunale veje og private fællesveje betales et samlet årligt bidrag fra kommunen til kloakforsyningen, evt. som en del af et kommunalt tilskud til kloakforsyningen, hvis et sådant opretholdes.

4.2 Udvalgets kommentarer til modelforslaget

...

4.2.3 Vejbidrag

Spørgsmålet om vejbidrag er aktuelt i de tilfælde, hvor afstrømningen fra vejarealet er tilsluttet offentlig kloak.

For at skabe grundlag for en enkel administration har udvalget fundet det hensigtsmæssigt at opdele vejene efter ejerforhold.

For stats- og amtskommunale veje er det søgt at skabe en bidragsfastsættelse i lighed med principperne for bolig- og erhvervsområder, da disse vejarealer er små og veldefinerede. Dette er imidlertid ikke tilfældet for kommunale veje og private fællesveje, hvorfor udvalget i dette tilfælde vil foreslå en mere enkel bidragsform, nemlig et samlet kommunalt bidrag.

På grund af at vejvandets mængde er vanskelig at måle og ofte afledes direkte til recipient, finder udvalget ikke, at veje bør betale driftsbidrag.

Det skal nævnes, at spørgsmålet om vejes bidrag har været genstand for en omfattende debat i udvalget. En anden enkel mulighed, der har været peget på, har været at friholde samtlige veje for bidrag. For dette taler, at vejene har en almen interesse for en kommunes befolkning og erhvervsliv, og at vejenes bidrag derfor bør indgå som en naturlig del af bolig- og erhvervsbidragene.”

Af det fremsatte lovforslag til betalingsloven fremgår, at der oprindeligt var fremsat et lovforslag med blandt andet følgende indhold:

”Offentlige spildevandsanlæg

...

§ 2. Tilslutningsbidraget fastsættes som et engangsbeløb, der forfalder, når ejendommen tilsluttes eller kan tilsluttes spildevandsanlægget. Bidragets størrelse fastsættes i den enkelte kommune med samme beløb for hver boligenhed. For erhvervsejendomme fastsættes bidragets størrelse i forhold til den afledningsret, der tillægges erhvervsejendommen ud fra dens grundareal og udnyttelse. Afledningsretten udgør mindst 0,25 m³ pr. m² pr. år.

Stk. 2. De årlige bidrag til anlæg og drift kan kun opkræves fra ejendomme, der er tilsluttet spildevandsanlægget.

...

Stk. 8. Der betales ikke bidrag for vejarealer.”

I de almindelige bemærkninger til det nu fremsatte lovforslag hedder det blandt andet:

”1. Indledning

Efter anmodning fra Miljøministeriet nedsatte Miljøstyrelsen i september 1984 et udvalg med den opgave at gennemgå og stille forslag til ændring af de gældende regler for kommunernes opkrævning af bidrag til dækning af udgifterne ved anlæg, drift og vedligeholdelse af spildevandsanlæg.

...

Udvalget fik til opgave at gennemgå hele det gældende regelsæt på betalingsområdet med særligt henblik på at vurdere forenklingmulighederne inden for eller ved forslag til ændring af disse regler, herunder også med hensyn til de gældende regler om klage.

I sommeren 1986 har udvalget afsluttet sit arbejde med afgivelse af betænkning (Betænkning fra Miljøstyrelsen nr. 1/1986. Betalingsvedtægter).

...

Hovedsigtet med dette lovforslag er ... at gennemføre betalingsvedtægtsbetænkningens forslag om forenkling.

...

5. Hovedindholdet af den fremtidige betalingsmodel

...

Bidragene fastsættes af kommunalbestyrelsen for det kommende år i forbindelse med den årlige budgetlægning. Det vil dog ikke være hensigtsmæssigt, såfremt der kommer for store udsving i bidragsfastsættelsen for de enkelte år.

...

B. Erhvervsbidrag

...

... Spørgsmålet om vejes bidrag var genstand for en omfattende debat i udvalget. Hidtil har der i kommunernes tilskud indgået en vis betaling for tilslutning af vejene til kloaknettet. Tilsvarende har der været betalt bidrag for stats- og amtskommunale veje. Lovforslaget friholder samtlige veje for bidrag. For dette taler, at vejene har en almen interesse for en kommunes befolkning og erhvervsliv, og at vejenes bidrag derfor bør indgå som en naturlig del af bolig- og erhvervsbidragene. Herved opnås en administrativ forenkling.”

Af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår blandt andet følgende:

”Til § 2

...

Det forudsættes, at der som hidtil betales for de kommunale og statslige ejendomme, medens der ikke skal betales for vejarealerne.”

Under 1. behandlingen af lovforslaget anførte Marianne Jelved (RV) blandt andet følgende, jf. Folketingstidende, forhandlingerne i folketingsåret 1987-1988, sp. 2181:

”Jeg tænker på små landkommuner med spredte bebyggelser og store bykommuner. Disse forhold vil vi gerne have belyst under udvalgsarbejdet, og vi vil også gerne kende de driftsmæssige belastninger og de økonomiske størrelser, der gemmer sig bag § 2, stk. 8; det er det stykke, der handler om, at man ikke skal betale vejbidrag længere.”

Af den efterfølgende udvalgsbetænkning af 11. december 1987 over lovforslag nr. 62 fremgår blandt følgende:

”Ændringsforslag

Af **miljøministeren**, tiltrådt af **udvalget**:

Til § 2

...

2) Efter stk. 4 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 5. For stats- og amtskommunale veje fastsættes det årlige bidrag til anlæg efter stk. 2 i forhold til den afledningsret, der er tillagt vejarealet efter stk. 1. Der opkræves ikke driftsbidrag for veje.«

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 6-9.

...

4) **Stk. 8**, der bliver stk. 9, affattes således:

»Stk. 8. For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen betale et årligt bidrag til kloakforsyningen på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene.«”

...

Til nr. 1, 2 og 4

Spørgsmålet om vejbidrag er aktuelt i de tilfælde, hvor afstrømningen fra vejarealet er tilsluttet offentlig kloak.

For at sikre, at veje, pladser og lign. bidrager til de offentlige spildevandsanlæg i lighed med de øvrige tilsluttede brugere, foreslås det, at der indføres bestemmelser om vejes bidrag til spildevandsanlæggene.

For at skabe grundlag for en enkel administration foreslås det at opdele vejene efter ejerforhold.

For stats- og amtskommunale veje foreslås det at skabe en bidragsfastsættelse i lighed med principperne for bolig- og erhvervsvirksomheder, da disse vejarealer er små og veldefinerede.

Dette er imidlertid ikke tilfældet for kommunale veje og private fællesveje, hvorfor der for disse foreslås en mere enkel bidragsform, nemlig et samlet kommunalt bidrag.

Det antages normalt, at tilledningen af vejvand til kloakkerne indebærer en forøgelse af anlægsudgifterne til kloakledningerne på op til 8 pct. Kommunerne kan efter et faktisk skøn vurdere, hvilken procent af anlægsudgifterne kloakledningerne udgør i den enkelte kommune, og herudfra fastsætte kommunens vejbidrag, der maksimalt må udgøre 8 pct. af de samlede anlægsudgifter til kloakledningsanlæggene, herunder de udgifter, der vil være til opstuvningsbassiner samt rensning af regnvand og overløb fra overløbsbygværker.

På grund af at vejvandets mængde er vanskelig at måle og ofte afledes direkte til recipient, bør der ikke betales driftsbidrag.

...

Spørgsmål 21:

Ministerens kommentar udbedes til Kommunernes Landsforenings henvendelse af 25. november 1987, jf. L 62 - bilag 3.

Svar:

Kommentar til henvendelse fra Kommunernes Landsforening af 25. november 1987:

...

5. Vejbidrag

Spørgsmålet om vejes bidrag var genstand for en omfattende debat i betalingsvedtægtsudvalget. Vejspørgsmålet er kompliceret, idet der er tale om både statsveje, amtskommunale veje, kommunale veje og private veje.

For at undgå en administrativ meget kompliceret fordeling af vejbidrag, og da vejene har en almen interesse for en kommunes befolkning og erhvervsliv, er det i lovforslaget foreslået at friholde samtlige veje for bidrag, ved at vejenes bidrag finansieres over bolig- og erhvervsbidragene.

Vejbidragene fra staten og amtskommunerne udgjorde i 1986 kun ca. 15 millioner kr., hvilket skal ses i sammenhæng med at de samlede indtægter i kommunerne til dækning af anlægs- og driftsudgiften ved spildevandsbortskaffelse dette år udgjorde 2.500 millioner kr.”

Betalingsloven blev herefter vedtaget som lov nr. 863 af 23. december 1987 med blandt andet følgende ordlyd:

”§ 2. Tilslutningsbidraget fastsættes som et engangsbeløb, der forfalder, når ejendommen tilsluttes eller kan tilsluttes spildevandsanlægget. Bidragets størrelse fastsættes i den enkelte kommune med samme beløb for hver boligenhed. For erhvervsejendomme fastsættes bidragets størrelse i forhold til den afledningsret, der tillægges erhvervsejendommen ud fra dens grundareal og udnyttelse. For stats- og amtskommunale vejarealer fastsættes bidragets størrelse i

forhold til den afledningsret, der tillægges arealet ud fra dets størrelse. Afledningsretten udgør mindst 0,25 m³ pr. m² pr. år.

...

Stk. 5. For stats- og amtskommunale veje fastsættes det årlige bidrag til anlæg efter stk. 2 i forhold til den afledningsret, der er tillagt vejarealet efter stk. 1. Der opkræves ikke driftsbidrag for veje.

...

Stk. 9. For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen betale et årligt bidrag til kloakforsyningen på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene.

...

Fælles bestemmelser

§ 8. Kommunalbestyrelsens afgørelser og vedtagelser efter loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.”

Ved lovforslag nr. 194 fremsat den 23. januar 1992 blev det foreslået at ændre blandt andet betalingslovens § 2, stk. 5, så den fik følgende affattelse:

”§ 2

...

Stk. 5. For stats- og amtskommunale veje fastsættes det årlige bidrag til anlæg og drift beregnet efter 0,25 m³ vand pr. m² areal, hvorfra spildevandet tilledes det offentlige spildevandsanlæg.”

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår blandt andet følgende:

”Da bidragsfastsættelsen for stats- og amtskommunale veje i henhold til den gældende betalingslov giver anledning til en række problemer vedrørende beregningen af den afgiftspligtige vandmængde, er der i lovforslaget til afklaring heraf fastsat enkle og ensartede betalingsregler herom i alle kommuner.”

I de specielle bemærkninger til lovforslaget hedder det blandt andet:

”§ 2, stk. 5.

Det årlige vandafledningsbidrag fra stats- og amtsveje indeholder nu også driftsbidrag. Dette er en konsekvens af, at tilslutningsbidrag for vejarealer bortfalder.

Endvidere indebærer bestemmelsen, at vandafledningsbidraget ikke kan fastsættes højere end 0,25 m³ pr. m² afvandet areal.”

Af udvalgsbetænkningen af 29. april 1992 fremgår blandt andet følgende:

”

Ændringsforslag

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

...

2) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 2, stk. 5, ændres ordene »beregnet efter 0,25 (m³) vand pr. (m²) areal« til: »beregnet efter 0,12 (m³) vand pr. (m²) areal«.

...

Bemærkninger

...

Til nr. 2

Trafikministeriet har i en udtalelse over lovforslaget gjort indsigelse mod et vandafledningsbidrag, der fremtidig indeholder såvel anlægs- som driftsbidrag, med henvisning til, at det vil betyde forøgede samlede vandafledningsbidrag. For at gøre lovforslaget udgiftsneutralt for stats- og amtsveje foreslås det, at vandafledningsbidraget skal beregnes på grundlag af en arealafgift for 0,125 (m³) vand pr. (m²) areal.

For at imødekomme Trafikministeriets ønsker om, at lovforslaget forbliver udgiftsneutralt for vejbidragene er beregningsgrundlaget for vandafledningsbidrag foreslået nedsat fra 0,25 m³ pr. m² til 0,12 m³ pr. m².”

Ved lov nr. 388 af 20. maj 1992 fik § 2 i betalingsloven herefter følgende affattelse:

” § 2. Der kan ikke opkræves tilslutningsbidrag fra ejendomme, der er tilsluttet eller har betalt tilslutningsbidrag til et offentligt spildevandsanlæg, jf. § 3, stk. 3.

...

Stk. 5. For statsveje og amtskommunale veje fastsættes det årlige bidrag til anlæg og drift beregnet efter 0,12 m³ vand pr. m² areal, hvorfra spildevandet tilledes det offentlige spildevandsanlæg.

...

Stk. 8. For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen betale et årligt bidrag til kloakforsyningen på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene.”

Af den nugældende betalingslov § 2 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 633 af 7. juni 2010, fremgår blandt andet følgende:

”Bidrag

§ 2 a. ...

Stk. 10. For statsveje fastsættes med udgangspunkt i kubikmetertaksten, jf. stk. 4, et årligt vejbidrag beregnet ud fra en vandmængde på 0,12 m³ vand pr. m² areal, hvorfra spildevandet tilledes til et spildevandsforsyningsselskab. Hvis vandafledningsbidraget er opdelt i en fast og en variabel del, jf. stk. 7, betaler statsveje alene den variable del af bidraget beregnet ud fra den i stk. 7 nævnte variable kubikmetertakst.

Stk. 11. For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen betale et årligt vejbidrag til spildevandsforsyningsselskabet på højst otte procent af udgifterne til kloakledningsanlæggene.”

I Miljøministeriets vejledning nr. 12414 af 1. januar 2001 om betalingsregler for spildevandsanlæg hedder det blandt andet:

”6 Vejbidrag

For at sikre at veje, pladser og lignende bidrager til de offentlige spildevandsanlæg i lighed med de øvrige tilsluttede brugere, er der i lovens § 2 a, stk. 9-10, indført bestemmelser om betaling af vejbidrag.

Der betales ikke tilslutningsbidrag for vejarealer men alene årlige vejbidrag. Der betales ikke vandafledningsbidrag ved siden af vejbidraget.

Vejene er opdelt efter ejerforhold for at skabe grundlag for en enkel administration.

6.1 Statsveje og amtskommunale veje

Opkrævning af vejbidrag er aktuelt i de tilfælde, hvor afstrømningen fra vejarealet er tilsluttet offentligt spildevandsanlæg og dermed er medtaget i spildevandsplanen.

For stats- og amtskommunale veje beregnes der efter lovens § 2 a, stk. 9, et årligt vejbidrag efter en vandmængde på 0,12 m³ vand pr. m² matrikulært areal, hvorfra spildevandet tilledes det offentlige spildevandsanlæg. Bestemmelsen skal forstås således, at det er det matrikulære areal for den vejstrækning, der er tilsluttet det offentlige spildevandsanlæg, der indgår i beregningen. Der vil derfor i beregningen indgå arealer, som ikke eller kun delvist afvander til det offentlige spildevandsanlæg.

Bidraget beregnes ud fra den samme kubikmetertakst, som gælder for vandafledningsbidraget. Hvis kommunalbestyrelsen har valgt at opdele vandafledningsbidraget i en fast og en variabel del, betales alene den variable del af vandafledningsbidraget. Stats- og amtsveje betaler således ikke den faste del af vandafledningsbidraget.

6.2 Kommunale og private fællesveje

For kommunale veje og private fællesveje skal kommunen efter lovens § 2 a, stk. 10, betale et årligt bidrag til kloakforsyningen på højst 8 pct. af udgifterne til kloakledningsanlæggene. Ud over almindelige kloakledninger, pumpestationer m.v. medregnes til sådanne anlæg også forsinkelsesbassiner, overløbsbygværker og anlæg til rensning af regnvand.

Det antages normalt, at tilledningen af vejvand til kloakkerne indebærer en forøgelse af anlægsudgifterne til kloakledningerne på op til 8 pct. Det er således alene anlægsudgifterne til kloakledningsanlæggene, der indgår i beregningen af vejbidraget. Det er imidlertid forskelligt fra kommune til kommune, om udgifter til renovering af kloakker opføres på anlægs- eller driftsregnskabet. Hvis kommunen vurderer, at der på driftsregnskabet er medregnet renoveringsudgifter, der har mere karakter af anlægsudgifter, har kommunen mulighed for at omkontere disse til anlægsregnskabet, således at de indgår i beregningen af vejbidraget.

Den enkelte kommunalbestyrelse må fastsætte procentsatsen på baggrund af et skøn over andelen af vejarealer, der tilsluttes kloakforsyningen. For en typisk bykommune, hvor afvanding af veje i overvejende grad sker til det offentlige spildevandsanlæg, vil procentsatsen således være større end for en typisk landkommune, hvor afvanding i højere grad sker til f.eks. vejgrøfter.

Procentsatsen skal fremgå af kommunens betalingsvedtægt.

Det årlige bidrag skal hvert år beregnes på baggrund af de faktiske anlægsudgifter til kloakledningsanlæg det pågældende år.”

Stoploven

Af den nugældende lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven), jf. lovbekendtgørelse nr. 634 af 7. juni 2010, fremgår blandt andet følgende:

” § 1. Loven finder anvendelse på kommunale vandforsyninger og kommunale spildevandsforsyninger (forsyningsvirksomheder).

§ 2. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i forsyningsvirksomheder, der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1, medmindre uddelingen eller vederlaget er registreret eller samtidig registreres i medfør af § 37, stk. 1, eller § 37 a, stk. 1 eller 6, i lov om elforsyning eller § 23 l, stk. 1, eller § 23 m, stk. 1 eller 6, i lov om varmforsyning.

Stk. 2. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 1. februar 2007 har ejet ejerandele i forsyningsvirksomheder, der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1, medmin-

dre uddelingen eller vederlaget er registreret eller samtidig registreres i medfør af § 37, stk. 1, eller § 37 a, stk. 1 eller 6, i lov om elforsyning eller § 23 l, stk. 1, eller § 23 m, stk. 1 eller 6, i lov om varmforsyning.

Stk. 3. Kommuner registrerer andre uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele eller aktiviteter i forsyningsvirksomheder, der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1, når modtageren af uddelingen eller vederlaget er en af kommunen direkte eller indirekte ejet virksomhed. Er den modtagende virksomhed kun delvis direkte eller indirekte ejet af kommunen, registrerer kommunen alene en forholdsmæssig andel af uddelingen eller vederlaget.

...

§ 4. Kommuner indberetter senest den 1. februar hvert år de registreringer, som kommunen i det foregående kalenderår har foretaget efter §§ 2 og 3. Er der ikke foretaget uddelinger, afståelser eller omstruktureringer, afgiver kommunen erklæring herom. Miljøministeren udpeger den myndighed, der skal modtage og behandle indberetningerne (indberetningsmyndigheden).

...

§ 5. Indberetningsmyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt de indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og eventuelle fradrag efter § 4, stk. 3, kan godkendes. Kan indberetningsmyndigheden ikke godkende disse, fastsætter myndigheden rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, beregnet forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag.”

I lovforslaget, jf. lovforslag nr. 145 fremsat den 1. februar 2007 af miljøministeren, hedder det blandt andet:

” **§ 2.** Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra forsyningsvirksomheder og vederlag ved afståelse af ejerandele i forsyningsvirksomheder, der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1.

Stk. 2. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra forsyningsvirksomheder og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 1. februar 2007 har ejet ejerandele i forsyningsvirksomheder der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1, medmindre uddelingen eller vederlaget er registreret eller samtidig registreres i medfør af § 37, stk. 1, i lov om elforsyning eller § 23 l, stk. 1, i lov om varmforsyning.

Stk. 3. Kommuner registrerer andre uddelinger fra forsyningsvirksomheder og vederlag ved afståelse af ejerandele eller aktiviteter i forsyningsvirksomheder, der er eller i perioden efter den 1. februar 2007 har været omfattet af § 1, når modtageren af uddelingen eller vederlaget er en af kommunen direkte eller indirekte ejet virksomhed. Er den modtagende virksomhed kun delvis direkte eller indirekte ejet af kommunen, registrerer kommunen alene en forholdsmæssig andel af uddelingen eller vederlaget.

Stk. 4. Selskabsmæssige omstruktureringer er ikke omfattet af stk. 1-3, når de ejere, der direkte eller indirekte har ejerandele i de virksomheder, der berøres af den selskabsmæssige omstrukturering, ikke opnår andet vederlag i forbindelse hermed end

direkte eller indirekte ejerandele i samme indbyrdes forhold i den virksomhed eller de virksomheder, der består efter den selskabsmæssige omstrukturering. Dette er dog betinget af, at virksomheden eller virksomhederne er omfattet af stk. 1-3.

...

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget har baggrund i det indgåede politiske forlig om udmøntning af regeringens ideoplæg »Serviceeftersyn af vandsektoren« fra 2005.

Som følge af ideoplægget »Serviceeftersyn af vandsektoren« og de efterfølgende politiske forhandlinger, der har omfattet spørgsmålet om modregning i bloktilskud, har en række kommuner påbegyndt eller gennemført salg af deres forsyninger.

Flere kommuner er i dag inde i overvejelser om frasalg af kommunale forsyninger.

Årsagen er formentlig blandt andet at andre forsyninger vurderer, at der kan være stordriftsfordele forbundet med opkøb af vandsektorens forsyninger, samt potentielle investorers forventning om en eventuel fremtidig lempet prisregulering, der kan muliggøre, at overskud, herunder rationaliseringsgevinster, vil kunne udtages af selskaberne.

Endvidere har kommuner, der ejer et selskab omfattet af modregningsreglerne i elforsyningsloven eller varmforsyningsloven, haft mulighed for at lade dette selskab være køber. Hvis alternativet til at anvende midler til køb af vandforsyningsvirksomheden har været modregningspligtig udlodning til kommunen har dette yderligere kunnet øge gevinsten ved transaktionen.

Vand- og spildevandsforsyninger er underlagt prisbestemmelser, hvorefter kun nødvendige omkostninger forbundet med forsyningens virke kan indregnes i priserne (»hvile-i-sig-selv princippet«).

Baggrunden for disse prisbestemmelser var, at vandsektorens forsyninger enten var ejet af forbrugerne eller af kommunen. På det kommunale område indebærer »hvile-i-sig-selv« princippet, at den over- eller underdækning, der kan opstå i forbindelse med driften af forsyningsvirksomhederne, ikke må have betydning for den enkelte kommunes skatteopkrævning, men alene må reguleres over takstopkrævningen hos forsyningsområdet forbrugere.

Blandt andet på denne baggrund, og fordi de begrænsede indtjeningsmuligheder ikke gjorde det tillokkende at foretage kommercielle investeringer i vandforsyningen, var der ikke nogen grund til at fastsætte regler om salg af forsyningsvirksomheder.

Hvis kommunerne beslutter sig for frasalg med henblik på at bruge en værdistigning, der baserer sig på aktiver, som er opbygget ved forbrugerbetaling til henlæggelser og drift, til andre formål end til vandforsyning, brydes der med grundlaget for »hvile-i-sig-selv« principet.

En udvikling, hvor enkelte kommuner får meget store engangsindtægter ved salg af vandforsyninger, vil tillige kunne have kommunaløkonomiske konsekvenser. Helt generelt vil en kommune, som får en sådan stor gevinst, kunne benytte provenuet til konsolidering, herunder gældsafvikling, lavere skat eller et højere serviceniveau.

Det kommunale selvstyre - herunder den selvstændige kommunale skatteopkrævning - bygger på, at der er en forholdsvis tæt sammenhæng mellem den skatteprocent, den enkelte kommune opkræver, og det serviceniveau kommunen tilbyder sine borgere. Denne sammenhæng sikres gennem udligningssystemet, der i betydeligt omfang udjævner forskellene i kommunernes skattegrundlag og udgiftsbehov. Sammenhængen mellem skatteprocent og serviceniveau vil imidlertid blive brudt, hvis der i enkelte kommuner forekommer betydelige indtægter, der ikke indgår i systemet med skatteopkrævning, statstilskud og udligning.

For at imødegå at kommunerne anvender en økonomisk gevinst ved afståelse af vand- eller spildevandsforsyninger til andre formål end vand- eller spildevandsforsyning, inden en samlet vandsektorlov kan fremsættes, foreslås modregningsreglerne indført med dette lovforslag.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

Lovforslaget indeholder regler om modregning i kommunernes bloktilskud, hvis kommunerne selv eller kommunalt ejede virksomheder sælger vand- eller spildevandsforsyninger.

Kommunerne har i dag mulighed for at frasælge de kommunale aktiver på vandområdet uden modregning i bloktilskuddet, og vandsektorens aktiver har en betydelig værdi. Nogle kommuner har i dag gennemført et salg af hele eller dele af vand- eller spildevandsforsyningen til andre selskaber.

De foreslåede regler bygger på principperne i elforsyningslovens §§ 37-37 b med de modifikationer, som forhold og behov for regulering på vandforsyningsområdet tilsiger. Endvidere er der taget hensyn til, at elforsyningslovens § 37 a og varmforsyningslovens § 23 m også omfatter ejerstrukturer, hvori vand- og spildevandsforsyning kan indgå. Det er således søgt undgået at overføre regler fra el- og varmforsyningslovene, som ville skabe dobbeltkompetencer.

Der er behov for - som det har været tilfældet på el-området - at sikre en samfundsøkonomisk fornuftig anvendelse af provenuet ved eventuelle salg af kommunale aktiver.

Der indføres derfor et lovgivningsmæssigt krav om modregning af salgsprovenu i de kommunale bloktilskud ved et direkte eller indirekte kommunalt salg af vand- eller spildevandsforsyninger. ...

...

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Kommunerne pålægges en administrativ byrde ved at skulle foretage årlige indberetninger til indberetningsmyndigheden. Kommunerne skal allerede efter elforsyningsloven og naturgasforsyningsloven foretage tilsvarende indberetninger.

For kommuner der ikke direkte eller indirekte har afstået forsyninger skønnes merarbejdet at være meget begrænset, idet indberetningen da vil være »blank«. Kommuner der direkte eller indirekte har afstået forsyninger i et givent år, pålægges en administrativ byrde, der imidlertid forudsættes dækket af kommunens indtægt ved salget.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til § 2

Kommuner pålægges i stk. 1 og 2 en registreringspligt efter princippet i elforsyningslovens § 37, stk. 1. Registreringspligten omfatter modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der beskæftiger sig med vandforsyning eller spildevandsforsyning, jf. lovens § 1, dvs. virksomheder der enten udøver egentlig forsyningsvirksomhed (indvinding, behandling, transport af vand hhv. spildevand) eller som udelukkende eller fortrinsvis stiller de nødvendige aktiver (bygninger, maskiner, rør) til rådighed for disse formål.

Registreringspligten omfatter tillige uddelinger og vederlag fra virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i forsyningsvirksomheder.

Registreringspligten omfatter uddelinger og vederlag efter lovforslagets fremsættelse den 1. februar 2007 for at undgå spekulation i uddelinger eller afståelser før lovens ikrafttræden. Registreringspligten omfatter endvidere ejerskaber, der består eller i perioden efter lovforslagets fremsættelse den 1. februar 2007 har bestået. Herved sikres det, at der under alle omstændigheder sker registrering af uddelinger og afståelsessummer i tilfælde, hvor alle forsyningsaktiviteter afstås eller afvikles, og hvor kommunen på et senere tidspunkt måtte oppebære de realiserede værdier, uden at der tidligere er sket registrering efter stk. 3.

Kommunen er i denne sammenhæng ganske som i de parallelle regler i el- og varmforsyningslovene den skattefinansierede del af kommunen. Uddelinger og afståelsesvederlag modtaget i en kommunalt drevet forsyningsvirksomhed er alene registreringspligtige efter stk. 3. De i stk. 3 omtalte forsyningsvirksomheder omfatter således også forsyningsvirksomheder drevet i kommunen og skal i denne sammenhæng anses for en direkte ejet virksomhed.

Begreberne uddelinger og vederlag er de samme begreber, som er anvendt i elforsyningslovens § 37, stk. 1, ligesom begrebet registrering anvendes på samme måde som i elforsyningslovens § 37, stk. 1.

...

Til §§ 5 og 6

De foreslåede bestemmelser svarer helt til elforsyningslovens § 37, stk. 9 og 10. Bestemmelserne indebærer at indberetningsmyndigheden skal godkende kommunernes indberetninger, og meddele Indenrigs- og sundhedsministeriet de godkendte beløb med henblik på reduktion i bloktilskuddet.”

Ordlyden af lovforslagets § 2, stk. 1, 2 og 3, 1. pkt., blev under lovforslagets behandling i Folketinget ændret, idet ordet ”forsyningsvirksomheder” udgik efter ordet ”fra”, således at ordlyden blev som i den vedtagne lov, jf. udvalgsbetænkning af 18. april 2007. Det fremgår af udvalgsbetænkningen, at der var tale om en nødvendig sproglig præcisering, idet uddelinger fra holdingselskaber, der ikke selv er forsyningsvirksomheder, ellers ikke ville være omfattet af lovforslaget, hvilket ikke havde været tilsigtet.

Af bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger og erklæringer efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger, der er udstedt i medfør af stoploven, fremgår blandt andet følgende:

”Kommunens registrering og bogføring

§ 1. Kommunen skal tilrettelægge sit bogholderi således, at registreringen i medfør af lovens § 2 af modtagne uddelinger og vederlag ved afståelser opføres på særskilte konti og sker i overensstemmelse med den regnskabsinstruks, der offentliggøres af Forsyningssekretariatet.

Stk. 2. Registreringspligtige uddelinger fra eller vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder omfatter enhver form for økonomisk værdi, der tilflyder kommunen, herunder kontante beløb, udbytte, udlodning ved kapitalnedsættelse, kapitalandele, aktier, fysiske aktiver, andre økonomiske fordele, fordringer, konvertible obligationer mv., serviceydelser, garantiprovisioner og støtte til kommunale aktiviteter eller til anden kommunal interessevaretagelse, f. eks. bistand til udarbejdelse af vandplaner.

Stk. 3. I det omfang uddelinger og vederlag ikke består af kontante beløb, skal der som grundlag for registreringen foreligge dokumentation for værdiansættelsen. Værdien af et vederlag eller en uddeling ansættes til markedsværdien.”

Elforsyningsloven

Af den nugældende elforsyningslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1329 af 25. november 2013, fremgår blandt andet følgende:

” § 37. Kommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der er eller i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af § 2, stk. 1, eller virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i sådanne virksomheder.

Stk. 2. Selskabsmæssige omstruktureringer er ikke omfattet af stk. 1, når de ejere, der direkte eller indirekte har ejerandele i de virksomheder, der berøres af den selskabsmæssige omstrukturering, ikke opnår andet vederlag i forbindelse hermed end direkte eller indirekte ejerandele i samme indbyrdes forhold i den virksomhed eller de virksomheder, der består efter den selskabsmæssige omstrukturering. Dette er dog betinget af, at virksomheden eller virksomhederne er omfattet af stk. 1 eller, hvis det er en spaltning, § 2, stk. 1-3, i lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger. Hvis en spaltning fører til, at en eller flere virksomheder alene bliver omfattet af § 2, stk. 1-3, i lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger, er det yderligere en betingelse, at der i de udspaltede virksomheder ikke er anvendt eller medfulgt midler, som stammer fra aktiviteter omfattet af denne lov, lov om varmforsyning, lov om kommunal fjernkøling eller lov om naturgasforsyning. Kommunen afgiver i forbindelse med spaltninger omfattet af 3. pkt. en erklæring til Energitilsynet i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 37 b om, at der ikke i de udspaltede virksomheder er anvendt eller medfulgt midler i strid med 3. pkt. § 37 a, stk. 6, 2.-5. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Registreringen skal omfatte den dato, hvor uddelingen eller vederlaget er til rådighed for kommunen (rådighedsdatoen), og beløbets størrelse.

Stk. 4. Ved afståelse af ejerandele omfattet af stk. 1 til en fond eller anden selvejende institution anses afståelsestidspunktet for rådighedsdato efter stk. 3, og der skal efter stk. 1 registreres et vederlag, som mindst svarer til markedsværdien af de pågældende ejerandele.

Stk. 5. Kommuner indberetter senest den 1. februar hvert år til Energitilsynet de registreringer, som kommunen har foretaget efter stk. 1, 3 og 4 i det foregående kalenderår, eller afgiver erklæring om, at der ikke er foretaget sådanne registreringer.

...

Stk. 10. Energitilsynet giver senest den 1. maj hvert år Økonomi- og Indenrigsministeriet meddelelse om de efter stk. 9 godkendte rådighedsbeløb inkl. beregnet forrentning og med eventuelle fradrag. Økonomi- og Indenrigsministeriet reducerer herefter kommunens statstilskud efter bestemmelserne i § 15, stk. 1-4, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Hvis beløbet efter 2. pkt. overstiger det modregnede beløb i det første modregningsår, beregner Økonomi- og Indenrigsministeriet en forrentning af restbeløbet fra den 1. november i indberetningsåret til den 1. juli i året efter indberetnings-

året. Rentesaften fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret.”

Den oprindelige bestemmelse herom blev som § 10 b første gang indsat i den dagældende elforsyningslov ved lov nr. 189 af 12. marts 1997 om ændring af lov om elforsyning og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (Salg af elforsyningsvirksomhed m.v.). Bestemmelsen havde følgende ordlyd:

” § 10 b. En kommune eller en amtskommune skal i forbindelse med salg af en elforsyningsvirksomhed eller andele eller aktier m.v. i en elforsyningsvirksomhed opføre størrelsen af kommunens eller amtskommunens indskudskapital i elforsyningsvirksomheden samt nettoprovenuet ved salget.

Stk. 2. Med salg, jf. stk. 1, sidestilles enhver form for hel eller delvis, direkte eller indirekte overdragelse eller lignende af

- 1) elforsyningsvirksomhed,
- 2) direkte eller indirekte rådighed eller anden rettighed over elforsyningsvirksomhed,
- 3) kapitalandele, som i elforsyningsvirksomheden besiddes direkte eller indirekte.

Stk. 3. Opgørelsen indsendes til Elprisudvalget efter regler fastsat af udvalget.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder også, hvis sælgeren eller overdrageren er en virksomhed eller et selskab m.v., som kommunen eller amtskommunen direkte eller indirekte har en kapitalandel i, eller hvis kommunen eller amtskommunen opnår et provenu gennem salg eller overdragelse m.v. af en virksomhed eller et selskab, der ejer kapitalandele i en elforsyningsvirksomhed. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder endvidere, hvis kommunen eller amtskommunen på anden måde opnår et provenu gennem salg eller overdragelse m.v. som nævnt i 1. pkt.

Stk. 5. Elprisudvalget træffer afgørelse om, hvorvidt opgørelsen kan godkendes. Kan Elprisudvalget ikke godkende denne, fastsætter udvalget størrelsen af kommunens eller amtskommunens direkte eller indirekte andel af indskudskapitalen i elforsyningsvirksomheden samt nettoprovenuet ved salget, jf. stk. 1, 2 og 4.

Stk. 6. Elprisudvalget giver senest den 1. juni hvert år Indenrigsministeriet meddelelse om størrelsen af det beløb, som en kommune eller en amtskommune direkte eller indirekte har opnået i nettoprovenu ved salg, jf. herved stk. 5.

Stk. 7. Indenrigsministeriet reducerer herefter kommunens eller amtskommunens statstilskud efter bestemmelserne i §§ 10 og 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner med det i stk. 6 nævnte beløb inklusive forrentning som nævnt i stk. 8.

Stk. 8. Indenrigsministeriet beregner en forrentning, som beregnes fra det tidspunkt, hvor kommunen eller amtskommunen får rådighed over provenuet fra salget eller overdragelsen, og indtil det år, hvor reduktionen i statstilskuddet til kommunen eller amtskommunen sker. Forrentningen beregnes af nettoprovenuet, jf. stk. 6, fraregnet den årlige tilskudsreduktion som nævnt i stk. 7. Renten fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar for det år eller de år, for hvilket forrentningen skal beregnes.”

Ved lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning blev bestemmelsen flyttet til elforsyningslovens § 37, der havde følgende ordlyd:

”En kommune eller en amtskommune skal i forbindelse med salg af en elforsyningsvirksomhed eller andele eller aktier mv. i en elforsyningsvirksomhed opgøre størrelsen af kommunens eller amtskommunens indskudskapital i elforsyningsvirksomheden samt nettoprovenuet ved salget.

Stk.2. Med salg, jf. stk 1, sidestilles enhver form for hel eller delvis, direkte eller indirekte overdragelse eller lignende af

1)elforsyningsvirksomhed,

2)direkte eller indirekte rådighed eller anden rettighed over elforsyningsvirksomhed,

3)kapitalandele som i elforsyningsvirksomheden besiddes direkte eller indirekte.

Stk.3. Opgørelsen indsendes til Energitilsynet efter regler fastsat af tilsynet.

Stk.4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder også, hvis sælgeren eller overdrageren er en virksomhed eller et selskab mv., som kommunen eller amtskommunen direkte eller indirekte har en kapitalandel i, eller hvis kommunen eller amtskommunen opnår et provenu gennem salg eller overdragelse mv. af en virksomhed eller et selskab, der ejer kapitalandele i en elforsyningsvirksomhed. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder endvidere, hvis kommunen eller amtskommunen på anden måde opnår et provenu gennem salg eller overdragelse mv. som nævnt i 1. pkt.

Stk.5. Energitilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt opgørelsen kan godkendes. Kan Energitilsynet ikke godkende denne, fastsætter tilsynet størrelsen af kommunens eller amtskommunens direkte eller indirekte andel af indskudskapitalen i elforsyningsvirksomheden samt nettoprovenuet ved salget, jf. stk 1, 2 og 4.

Stk.6. Energitilsynet giver senest den 1. juni hvert år Indenrigsministeriet meddelelse om størrelsen af det beløb, som en kommune eller en amtskommune direkte eller indirekte har opnået i nettoprovenu ved salg, jf. herved stk. 5.

Stk.7. Indenrigsministeriet reducerer herefter kommunens eller amtskommunens statstilskud efter bestemmelserne i §§ 10 og 17 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner med det i stk. 6 nævnte beløb inklusive forrentning som nævnt i stk. 8.

Stk.8. Indenrigsministeriet beregner en forrentning, som beregnes fra det tidspunkt, hvor kommunen eller amtskommunen får rådighed over provenuet fra salget eller overdragelsen, og indtil det år, hvor reduktionen i statstilskuddet til kommunen eller amtskommunen sker. Forrentningen beregnes af nettoprovenuet, jf. stk 6, fraregnet den årlige tilskudsreduktion som nævnt i stk. 7. Renten fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar for det år eller de år, for hvilket forrentningen skal beregnes.

Stk.9. Ved elforsyningsvirksomhed i denne bestemmelse forstås enhver form for virksomhed, som er omfattet af § 2.”

Af de specielle bemærkninger til det pågældende forslag til lov om elforsyning, jf. lovforslag nr. 234 fremsat den 29. april 1999 af miljø- og energiministeren, fremgår blandt andet følgende:

”Til § 37

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af § 10 b i den hidtil gældende elforsyningslov, som blev indsat ved lov nr. 189 af 12. marts 1997. Der er dog foretaget to mindre konsekvensændringer: Elprisudvalgets beføjelser vil fremover skulle udøves af Energitilsynet. Det præciseres desuden i stk. 9, hvad der skal forstås ved elforsyningsvirksomhed i denne bestemmelse. En sådan præcisering er nødvendig under hensyn til, at fællesbetegnelsen elforsyningsvirksomhed, som i den gældende lovgivning omfatter produktion, transmission og distribution af elektricitet, ikke i øvrigt videreføres i lovforslaget. Det foreslås, at bestemmelsen fortsat skal gælde for alle former for virksomhed, som omfattes af elforsyningsloven.”

Ved lov nr. 452 af 10. juni 2003 om blandt andet ændring af elforsyningsloven blev lovens § 37 affattet således:

”Kommuner og amtskommuner registrerer modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der er eller i perioden efter den 20. februar 2003 har været omfattet af § 2, stk. 1, eller virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller i perioden efter den 20. februar 2003 har ejet andele i sådanne virksomheder.

Stk. 2. Selskabsmæssige omstruktureringer i form af fusioner, spaltninger eller tilførsler af aktiver omfattet af fusionsskattelovens regler eller i form af aktieombytninger omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 13 anses ikke for afståelse af ejerandele i henhold til stk. 1, i det omfang kommunens eller amtskommunens vederlag består i ejerandele i en eller flere virksomheder omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Registreringen skal omfatte den dato, hvor uddelingen eller vederlaget er til rådighed for kommunen eller amtskommunen (rådighedsdatoen), samt beløbets størrelse.

Stk. 4. Kommuner og amtskommuner indberetter senest den 1. februar hvert år til Energitilsynet de registreringer, som kommunen eller amtskommunen har foretaget efter stk. 1 og 3 i det foregående kalenderår.

Stk. 5. Indberetningen skal angive det samlede beløb, der er blevet til rådighed i det foregående kalenderår (rådighedsbeløbet), og skal ledsages af dokumentation for størrelsen af de registrerede uddelinger og vederlag og for de registrerede rådighedsdatoer. Endvidere skal indberetningen angive en beregnet forrentning af rådighedsbeløbet fra de enkelte rådighedsdatoer og frem til den 1. juli i året efter indberetningsåret, hvor der, jf. stk. 9, sker reduktion i kommunens eller amtskommunens statstilskud efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. Rentesatsen fastsættes til Nationalbankens diskonto den 1. januar i indberetningsåret. Finder tilsynet, at den ledsagende dokumentation er utilstrækkelig, kan tilsynet forlange yderligere dokumentation.

...

Stk. 9. Energitilsynet giver senest den 1. maj hvert år Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddelelse om de efter stk. 8 godkendte rådighedsbeløb inkl. be-

regnet forrentning og med eventuelle fradrag. Indenrigs- og Sundhedsministeriet reducerer herefter kommunens eller amtskommunens statstilskud efter bestemmelserne i § 10, stk. 6-9, og § 17, stk. 6-9, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

Stk. 10. Kommuner og amtskommuner må ikke uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren bevare ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1, såfremt der i de pågældende virksomheder eller i virksomheder, som de direkte eller indirekte ejer andele i, påbegyndes væsentlige nye aktiviteter. Økonomi- og erhvervsministeren kan stille vilkår for meddelelse af tilladelse. Dersom tilladelse ikke opnås, skal kommunen eller amtskommunen snarest afhænde samtlige ejerandele i de pågældende virksomheder.

Stk. 11. Bestemmelsen i stk. 10 finder ikke anvendelse, i det omfang virksomheder omfattet af stk. 1 påbegynder nye aktiviteter omfattet af denne lov, lov om varmforsyning eller lov om naturgasforsyning.”

Af de almindelige bemærkninger til det lovforslag, der lå til grund for lovændringen, jf. lovforslag nr. 162 fremsat af økonomi- og erhvervsministeren den 20. februar 2003, fremgår blandt andet følgende:

”2. Baggrund og formål

A. Modregning ved kommuners afståelse mv. af energivirksomheder

I en række af landets kommuner overvejes det, hvorledes kommunen bedst sikrer den optimale udnyttelse af de værdier, som er investeret i el- og varmforsyningsvirksomheder. Der er i dag ca. 40 kommuner, som har ejerandele i elforsyningsvirksomheder.

Liberaliseringen af elsektoren og mulighederne for en lignende udvikling på varmforsyningsområdet har gjort det naturligt for kommunerne at overveje, om disse sektorer fortsat bør drives i kommunalt regi, eller om der for kommunen og forbrugerne kunne være fordele ved en hel eller delvis afståelse af virksomhederne eller af rettigheder mv. i virksomhederne.

De gældende bestemmelser i el- og varmforsyningslovene om fuld modregning af nettoprovenuet i kommunernes statstilskud har fungeret som en hæmsko for nødvendige strukturtilpasninger i energisektoren. Hertil kommer, at konsekvenserne af bestemmelsernes anvendelse endnu ikke er klarlagt af Energitilsynet, hvilket gør det vanskeligt for en kommune at vurdere fordelene ved at sælge ejerandele. Disse bestemmelser foreslås derfor ophævet og erstattet af nye regler, som giver et naturligt incitament for de kommunale ejere til at varetage deres ejerinteresser i sektoren.

Ekstraordinære indtægter ved hel eller delvis afståelse af energivirksomheder mv. kan imidlertid have betydelige kommunaløkonomiske effekter og kan forvride den økonomiske udvikling i en kommune, såfremt disse indtægter anvendes til direkte øget kommunalt forbrug.

Den eksisterende modregningsbestemmelse i elforsyningslovens § 37 blev indsat i 1997 og videreført stort set uændret i elforsyningsloven af 1999. Bestemmelsen blev oprindeligt vedtaget af de daværende regeringspartier samt Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Enhedslisten. Venstre, Det Konservative Folkeparti, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti stemte imod vedtagelsen. Den uændrede videreførelse af bestemmelsen indgik ikke i den aftale, som et flertal af Folketingets partier indgik den 3. marts 1999, og Venstre og Det Konservative Folkeparti tilsluttede sig ikke bestemmelserne med indgåelsen af reformaftalen.

Den 10. oktober 2002 fremsatte Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten et privat forslag til ændring af elforsyningslovens § 37 (L 34). Forslaget ændrer modregningsmodellen i § 37 således, at der ikke længere skal ske en modregning af hele salgssummen fratrukket indskudskapitalen, men at der i stedet skal ske en 95 % modregning af hele salgsprovenuet. Forslaget indebærer en øget modregning og blev afvist af et flertal af Folketingets medlemmer. Der var dog politisk enighed om, at der er behov for en ændring af elforsyningslovens § 37 for at skabe klarhed over bestemmelsens udmøntning og konsekvenser.

På denne baggrund har økonomi- og erhvervsministeren forhandlet med Folketingets partier om fastlæggelse af rammerne for, hvorledes uddelinger og vederlag fra energivirksomheder kan anvendes af kommunerne. Efter forslaget vil enhver form for økonomisk værdi, der tilflyder kommuner eller amtskommuner fra energivirksomheder, medføre en procentvis reduktion i statens generelle tilskud til den pågældende kommune. Kommuner vil som ejere af disse virksomheder fortsat være fritaget for beskatning af ejerindtægter, men disse indtægter vil resultere i en reduktion i statstilskud til kommunen. Andre ejere af energivirksomheder eller af rettigheder herover vil ved afståelse mv. blive beskattet af en del af salgsprovenuet.

...

3. Lovforslagets indhold

A. Modregning ved kommuners afståelse mv. af energivirksomheder

Den eksisterende bestemmelse i elforsyningslovens § 37 regulerer kommuners og amtskommuners gevinst ved salg af elforsyningsvirksomhed. Det følger af bestemmelsen, at en kommune kun kan beholde »indskudskapitalen« ved et salg af elforsyningsvirksomhed. Nettoprovenuet fastsættes ved at trække indskudskapitalen fra salgsprovenuet. Der sker herefter en 100 % modregning af nettoprovenuet i de bloktilskud, som staten i årene efter salget udbetaler til kommunen. Energitilsynet skal godkende opgørelsen af såvel nettoprovenu som indskudskapital ved et salg.

Den kommunale ejer har ikke noget incitament til at øge salgsprisen udover værdien af indskudskapitalen, da der sker 100 % modregning af denne del af salgsgevinsten i statsstøtten til kommunen. Energitilsynet har endnu ikke opgjøret indskudskapital efter elforsyningslovens § 37, og det er derfor ikke muligt for en kommune på forhånd at vurdere, hvor meget kommunen vil få ud af et eventuelt salg.

Forslaget ophæver den gældende § 37 og fastlægger i stedet regler for, at kommuner skal opgøre de værdier, som stammer fra energivirksomheder. Det foreslås, at modtagelse af sådanne værdier indebærer en procentvis reduktion i statstilskuddet til kommuner og amtskommuner.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at enhver overførsel til kommunerne af økonomisk værdi fra koncerner eller enkeltvirksomheder, der har eller har haft aktiviteter omfattet af el- og varmforsyningslovene, årligt skal registreres og opgøres. Det samlede beløb, som kommunen har fået rådighed over inden for registreringsperioden (rådighedsbeløbet), udgør det beløb, som sammen med de registrerede rådighedsdatoer og den beregnede forrentning meddeles til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der herefter foretager reduktion af statstilskuddet i medfør af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.”

Af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår blandt andet følgende:

”Til nr. 5

Bestemmelsen i den hidtil gældende § 37 ophæves og erstattes af en ny bestemmelse om registrering og modregning af værdier, der modtages af kommuner fra energivirksomheder. Hvor der tidligere skete fuldstændig modregning af nettoprovenuet, efter at indskudskapitalen var trukket fra, skal der nu modregnes i hele beløbet, men med en lavere procentsats. Modregningen udvides endvidere til også at omfatte uddelinger, f.eks. i form af udbytte, for at undgå omgåelse og for ikke at modvirke kommunernes salgscitament. De nærmere regler om modregning er flyttet fra elforsyningsloven til den kommunale lovgivning.

Kommuner og amtskommuner pålægges i stk. 1 en registreringspligt. Registreringspligten efter stk. 1 omfatter modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i virksomheder, der beskæftiger sig med produktion, transport, handel og levering af elektricitet, jf. lovens § 2, stk. 1, og virksomheder, der direkte eller indirekte ejer eller har ejet andele i sådanne virksomheder.

Uddelinger og vederlag ved afståelse omfatter enhver form for økonomisk værdi, der tilflyder kommuner og amtskommuner, f.eks. i form af kapitalandele (f.eks. aktier), udbytte eller udlodning ved kapitalnedsættelse. Uddelinger og vederlag ved afståelse kan bestå i kontante beløb, men de kan også bestå i fysiske aktiver samt andre rettigheder, eksempelvis fordringer, herunder konvertible obligationer mv.

Hvis den økonomiske værdi består i andet end kontante beløb, skal der foretages en ansættelse af markedsværdien af de pågældende uddelinger eller vederlag pr. rådighedsdatoen, jf. stk. 2. Værdiansættelsen skal være i overensstemmelse med de værdiansættelser, som ved uddelingen er foretaget i virksomheden, eller som har ligget til grund for fastsættelsen af vederlag ved afståelse.

Der kan ikke ske fradrag ved opgørelsen af uddelinger og vederlag ved afståelse, dvs. at f.eks. sædvanlige handelsomkostninger (udgifter til eksterne rådgivere, tinglysningsafgift mv.) ikke kan fradrages. Der er heller ikke behov for fradrag for beskatning, da kommuner og amtskommuner er fritaget for beskatning.

Ved afståelse forstås enhver form for afhændelse, ombytning eller opgivelse af kommunens eller amtskommunens ejerandele, herunder likvidation af den pågældende virksomhed.

...

Energitilsynet træffer efter stk. 6 afgørelse om godkendelse af rådighedsbeløb, rådighedsdatoer og den beregnede forrentning og kan tilsidesætte og erstatte de indberettede data, hvis Energitilsynet ikke kan godkende dem. Energitilsynets afgørelser træffes efter almindelige forvaltningsretlige regler for foretagelse af bevis- og værdiskøn. Energitilsynets afgørelse kan påklages til Energitilsynets klagenævnet i overensstemmelse med bestemmelsen i elforsyningslovens § 89.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter § 2 a, stk. 11, i betalingsloven skal kommunen for kommunale veje og private fællesveje betale et årligt vejbidrag til spildevandsforsyningsselskabet på højst 8 % af udgifterne til kloakledningsanlæggene. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen blandt andet, at bidragene fastsættes af kommunalbestyrelsen for det kommende år i forbindelse med den årlige budgetlægning. Endvidere fremgår, at kommunerne efter et faktisk skøn kan vurdere, hvilken procent af anlægsudgifterne kloakledningerne udgør i den enkelte kommune, og herudfra fastsætte kommunens vejbidrag. Af betalingslovens § 8 fremgår, at kommunalbestyrelsens afgørelser og vedtagelser efter loven ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Spørgsmålet er derfor i første række, om Forsyningssekretariatet i medfør af § 5 i stoploven ved godkendelsen af indberettede rådighedsbeløb kan tage hensyn til kommunens fastsættelse af vejbidraget i henhold til betalingsloven.

Efter stoplovens § 4, stk. 1, skal kommunen hvert år indberette de registreringer, som kommunen i det foregående kalenderår har foretaget efter lovens §§ 2 og 3. Er der ikke foretaget uddelinger, afståelser eller omstruktureringer, skal kommunen afgive en erklæring herom. Kommunens registreringer efter lovens § 2, stk. 1, vedrører som hovedregel modtagne uddelinger fra og vederlag ved afståelse af ejerandele i forsyningsvirksomheder,

der er eller har været omfattet af lovens § 1 om kommunale vandforsyninger og spildevandsanlæg.

I forarbejderne til stoploven er det omtalt, at kommuner er påbegyndt eller har gennemført salg af deres forsyninger, og det fremgår, at det blandt andet vil kunne have kommunal-økonomiske konsekvenser, hvor enkelte kommuner får meget store engangsindtægter ved salg af vandforsyninger. Endvidere fremgår, at modregningsreglerne foreslås indført for at imødegå, at kommunerne anvender en økonomisk gevinst ved afståelse af vand- eller spildevandsforsyninger til andre formål end vand- og spildevandsforsyning, og at lovforslaget indeholder regler om modregning i bloktilskuddet, hvis kommunerne selv eller kommunalt ejede virksomheder sælger vand- eller spildevandsforsyninger. Endelig fremgår om de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, at for kommuner, der ikke direkte eller indirekte har afstået forsyninger, skønnes merarbejdet at være meget begrænset, idet indberetningen da vil være ”blank”. Derimod pålægges kommuner, der direkte eller indirekte har afstået forsyninger i et givent år, en administrativ byrde, der imidlertid er forudsat dækket af kommunens indtægt ved salget. Synspunkter i det væsentlige svarende hertil fremgår af forarbejderne til elforsyningslovens § 37.

SK Forsyning overtog efter det oplyste i 2009 Slagelse Kommunes spildevandsanlæg, men der foreligger ikke nærmere oplysninger om betingelserne for overtagelsen, herunder at kommunens årlige fastsættelse af vejbidraget, der i hvert fald siden 2007 uændret har udgjort 6 % af udgifterne til kloakledningsanlæggene, skulle have nogen sammenhæng med eller på anden måde være indgået i aftalen om SK Forsynings overtagelse af spildevandsanlæggene.

I hvert fald under disse omstændigheder, og hvor der ikke i forarbejderne til stoploven er nævnt noget om løbende ydelser som f.eks. det årlige vejbidrag, der fastsættes ensidigt af kommunen og ikke af forsyningsselskabet, finder landsretten, at Forsyningssekretariatet ikke i medfør af § 5 i stoploven ved godkendelsen af indberettede rådighedsbeløb kan anse en eventuel for lav fastsættelse af vejbidraget, der er fastsat efter betalingsloven, for en uddeling, der kan indgå ved godkendelsen af rådighedsbeløbet. Landsretten tager derfor Slagelse Kommunes påstand om ugyldighed til følge.

Der foreligger ikke oplysninger om, at Forsyningssekretariatets nu ugyldige afgørelser ikke skulle føre til en regulering af de bloktilskud, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har

udbetalt til Slagelse Kommune på grundlag af de ugyldige afgørelser. Allerede fordi kommunen derfor ikke har godtgjort, at den har lidt noget tab, frifinder landsretten Forsyningssekretariatet for kommunens betalingspåstand.

Efter sagens udfald, hvor Slagelse Kommune må anses for den vindende part, og sagens omfang skal Forsyningssekretariatet til kommunen betale sagsomkostninger med 104.000 kr., hvoraf 4.000 kr. udgør retsafgift og 100.000 kr. inkl. moms udgør dækning af udgifterne til advokatbistand.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Forsyningssekretariatet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal anerkende, at dets afgørelser af henholdsvis 10. oktober 2012 og 31. oktober 2013 er ugyldige.

I øvrigt frifindes Forsyningssekretariatet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Forsyningssekretariatet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skal i sagsomkostninger til Slagelse Kommune betale 104.000 kr.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 13-02-2015

R. Søndergaard Larsen
retsassistent